

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Придніпровська державна академія будівництва та архітектури"
Освітня програма	39150 Цивільна безпека
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	263 Цивільна безпека

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Придніпровська державна академія будівництва та архітектури"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	39150
Назва ОП	Цивільна безпека
Галузь знань	26 Цивільна безпека
Спеціальність	263 Цивільна безпека
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Туровська Галина Іванівна, Вакал Юлія Сергіївна, Бородіна Наталія Анатоліївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	24.11.2020 р. – 26.11.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП https://pgasa.dp.ua/zvity_somoanalizy/

Програма візиту експертної групи <https://pgasa.dp.ua/programy-roboty-ekspertiv/>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-наукова програма «Цивільна безпека» третього рівня вищої освіти (далі – освітньо-наукова програма або ОП), яка реалізовується в Державному вищому навчальному закладі «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» (ДВНЗ ПДАБА або Академія), враховує критерії Національної рамки кваліфікації для восьмого кваліфікаційного рівня, її освітні компоненти дозволяють набути визначені нею компетентності та програмні результати навчання, вона має достатній рівень матеріально-технічних ресурсів і забезпечена людськими ресурсами, що в цілому дозволяє забезпечити на досить високому рівні навчання і викладання за цією освітньою програмою.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Освітньо-наукова програма «Цивільна безпека» третього рівня вищої освіти ДВНЗ ПДАБА спрямована на технічну безпеку будівель і споруд, і в цьому полягає її унікальність. Наявність в освітніх компонентах професійної підготовки міждисциплінарних зв'язків зі спеціальністю «192 Будівництво та цивільна інженерія» надаватиме можливість ОП бути конкурентно спроможною на ринку праці України. Враховуючи, що в Україні існує досить велика кількість споруд, які знаходяться у незадовільному технічному стані, оскільки вичерпаний термін їх експлуатації і не проводились у штатному режимі їх капітальні ремонти, а також безпека конструкцій і споруд в сучасному будівництві є основною складовою, то ОП має великі перспективи для розвитку. Також сильною стороною ОП є практичний досвід у наукових дослідженнях щодо забезпечення сприятливого мікроклімату та безпечного середовища під час виконання професійних обов'язків працівників різних сфер діяльності. При аналізі 10 критеріїв експертною групою у цілому було визначено 27 сильних сторін та 30 позитивних практик, деякі з них мають для ЗВО загальний характер.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Найбільшою слабкою стороною ОП є незначна кількість здобувачів, хоча ліцензований обсяг складає 10 осіб на рік, тому необхідно вжити заходів щодо стабілізації обсягів ОП, оскільки в інакшому випадку ОП не буде розвиватися. Також слабкою стороною, що має значне значення, є відсутність академічної мобільності викладачів і здобувачів ОП, а недоліком – міжнародні проєкти (гранти) в рамках ОП не ведуться. При цьому Академія має співробітництво з досить великою кількістю підприємств, наукових установ та освітніх закладів, у томі числі зарубіжними, та проводить потужну міжнародну активність, бере участь у багатьох міжнародних проєктах (грантах). На фінальному брифінгу керівництво ДВНЗ ПДАБА запевнило, що ЗВО відомі зазначені слабкі сторони і недолік, ними вже проведена відповідна робота, і Академія очікує, що у найближчий час прийдуть позитивні рішення за рядом міжнародних проєктів (грантів), де передбачена участь аспірантів ОП, викладачів освітніх компонент циклу професійної підготовки ОП та потенційних наукових керівників за ОП. Базуючись на визначених у 10 критеріях 13 слабких сторонах та 16 недоліках (вони не є суттєвими чи критичними), а також використовуючи набутий досвід і сильні сторони та позитивні практики інших ЗВО, експертною групою надано 42 рекомендації з удосконалення ОП, які представлені в розділі 4 цього звіту (за кожним критерієм). Реалізація цих рекомендацій дозволяють ще більше покращити освітньо-наукову програму, що акредитується, та освітній процес, який реалізовано в ЗВО на достатньо високому рівні.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Проведений аналіз підтвердив, що при формулюванні цілей ОП були враховані вимоги нормативних документів ЗВО, у тому числі: «Статут Державного вищого навчального закладу «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/04/statut-2017-www.pdf>), «Концепція освітньої діяльності Державного вищого навчального закладу «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/04/Kontseptsiya.pdf>), «Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук» (<https://pgasa.dp.ua/wp->

content/uploads/2018/11/Standart-OP-06-19-1.pdf), Положень про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/pro-organizatsiyu-osv-go-protsesu.pdf>; <https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2020/09/Polozhennya-pro-organizatsiyu-osvitnyogo-protsesu.pdf>). Місія і стратегія ДВНЗ ПДАБА визначені в документі «Стратегія розвитку Придніпровської державної академії будівництва та архітектури» на 2020-2025 роки» (https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/04/Strategiya_2020-2025-1.pdf), розроблений з метою встановлення пріоритетів (стратегічних напрямів), принципів, завдань і механізмів розвитку закладу. Місією Академії є: підготовка кваліфікованих і конкурентоспроможних на національному та міжнародному ринках праці фахівців для підприємств усіх форм власності, наукових та освітніх установ, органів державної влади і управління за рівнями вищої освіти, утвердження національних і загальнолюдських цінностей, самореалізація особистості, створення науково-технічної продукції для зміцнення національної економіки та інноваційного розвитку України. Стратегічні цілі Академії та завдання щодо їх реалізації спрямовані на забезпечення випереджального розвитку Академії в таких галузях: освіта, наука, міжнародна діяльність, інновації, управління, виховна робота, розвиток студентського самоврядування, матеріально-технічне, фінансове, інформаційне та соціальне забезпечення, енергозберігаючі та енергоощадливі технології. ОП чітко визначає свої цілі, які в повній мірі узгоджуються з місією та стратегією ЗВО: підготовка висококваліфікованих і конкурентоспроможних на національному та міжнародному ринках праці докторів філософії в галузі цивільної безпеки, здатних до виконання самостійних наукових досліджень, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, інтеграції навчання, інноваційної та професійної діяльності, завдяки глибокому переосмисленню наявних та створенню нових цілісних знань та/або професійної практики, результати яких матимуть теоретичну та практичну цінність, утвердження загальнонаціональних і людських цінностей, сприяння самореалізації особистості.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Для оцінки цього підкритерію були проаналізовані рецензії роботодавців на ОНП (заступника начальника Головного управління ДСНС України у Дніпропетровській області О.В. Шевченка; т.в.о. генерального директора Державної установи «Національний НДІ промислової безпеки та охорони праці» Кружилка О.Є); пропозиції щодо підготовки та подальшого працевлаштування докторів філософії за спеціальністю «Цивільна безпека» (директора ТОВ «Арсенал СБ» О. Махницького; директора ТОВ «МОДІФІК» З.М. Мацука; директора ТОВ «Науково-виробничий центр «ІСП» О.В. Тейтеля); протоколи засідань кафедри безпеки життєдіяльності та робочої групи, надані на запит експертній групі. Також питання щодо залучення внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів ставилися під час інтерв'ювання роботодавців, здобувачів і викладачів. Проведений аналіз дозволив встановити наступне: 1. Під час формулювання цілей та програмних результатів навчання за ОНП 2016 р. здобувачі вищої освіти та випускники програми не брали участь, оскільки акредитація первинна і перший випуск здобувачів за ОНП – 2020 р. При перегляді ОНП у 2020 р. до складу робочої групи розробників було введено представника здобувачів (протокол засідання робочої групи № 1 від 28.08.2020 р.). 2. Інтереси здобувачів враховуються, по-перше, при навчанні за дисциплінами вільного вибору, по-друге, при використанні додаткових програм екзаменів, які враховують специфіку наукової складової індивідуального плану здобувача. 3. За рекомендацією Кружилка О.Є, т.в.о. генерального директора Державної установи «Національний НДІ промислової безпеки та охорони праці», який безпосередньо брав участь у розробці ОП, був суттєво посилений блок професійної підготовки: запропонована нова навчальна дисципліна «Проведення інженерно-технічних експертиз» в 1 семестрі та виконане корегування назв та змісту інших дисциплін, уточнені цілі, програмні результати навчання та врахована регіональна специфіка та особливості професійної діяльності. 4. За пропозицією заступника начальника ГУ ДСНС України у Дніпропетровській області О.В. Шевченка посилено результати навчання здобувачів рекомендаціями для органів та підрозділів ДСНС щодо використання результатів дослідницько-інноваційної діяльності у сфері цивільної безпеки. 5. Роботодавцями З.М. Мацуком, І.М. Согою, О.В. Коваленком було запропоновано приділити увагу викладанню навчальних дисциплін, які забезпечують компетентності з питань інженерної експертизи з охорони праці, судової експертизи, моделювання технологічних процесів, з урахуванням запобіжних заходів з вибухопожежонебезпеки (протокол засідання кафедри безпеки життєдіяльності № 18 від 22.05.2019 р.). 6. Для врахування інтересів та пропозицій стейкхолдерів під час формулювання цілей та програмних результатів ОП створено робочу групу розробників ОП (протокол засідання робочої групи № 1 від 28.08.2020 р.). 7. Зворотній зв'язок з роботодавцями здійснюється шляхом проведення щорічних спільних заходів, конференцій тощо.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Аналіз контенту ОНП, звіту про самооцінювання, рецензій роботодавців, результатів опитування стейкхолдерів під час інтерв'ювання дозволив встановити наступне: 1. Цілі та програмні результати ОП добре корелюють із Стратегією розвитку Дніпропетровської області на період до 2020 року (<https://cutt.ly/ZhfrUVf>) та Цілями сталого розвитку: Дніпро-2030 (<https://cutt.ly/UhfrPoP>). 2. Інтенсивний розвиток, створення та функціонування сучасних систем та засобів моніторингу, попередження та ліквідації аварій і надзвичайних ситуацій свідчить про тенденції розвитку спеціальності, особливості яких враховуються під час щорічного перегляду програм навчальних дисциплін за результатами моніторингу вступної кампанії, професійних дискусій з академічною спільнотою тощо. 3. В основу визначення ПРН компонентів циклу професійної підготовки та визначення цілей ОП лягли цілі навчання, які з урахуванням регіональної промисловості та специфіки виробництв, сформовані за наступними напрямками:

розслідування аварій, нещасних випадків та професійних захворювань у сфері виробництва; визначення основних негативних факторів та робіт з підвищеною небезпекою; методологія, організація і технологія проведення наукових досліджень; моделювання технологічних процесів та систем; психологічні аспекти безпеки праці; проведення інженерно-технічних експертиз. А варіативна частина ОП відображає основні аспекти галузевого контексту. 4. При розробці ОП було враховано географічну локацію міста Дніпра, а також високий ступінь розвитку промисловості Дніпропетровської області (значна кількість потенційно небезпечних об'єктів та підприємств). 5. Спрямованість підготовки здобувачів на забезпечення цивільної безпеки регіону, діяльності суб'єктів господарювання зокрема та держави в цілому підтверджується змістовним контекстом ОП. 6. Підтримуються академічні зв'язки з іншими ЗВО України, що готують фахівців для цивільної безпеки, зокрема: Національний університет цивільного захисту України, Національний авіаційний університет, Харківський національний університет міського господарства ім. О.М. Бекетова, Львівський університет безпеки життєдіяльності, Луцький національний технічний університет. 7. При формулюванні цілей та програмних результатів навчання ОП прийнято було до уваги загальний досвід освітніх програм НДІ та ЗВО України, зокрема: Національний науково-дослідного інститут промислової безпеки та охорони праці Криворізького національного університету, Національний технічний університет «Дніпровська політехніка». Також враховано досвід аналогічних іноземних програм, які мають освітньо-наукову орієнтацію в галузі цивільної безпеки, наприклад, стратегічний та інноваційний менеджмент у вищій школі економіки та адміністративного менеджменту (м. Братислава, Словацька Республіка) та у Лодзинському технічному університеті (м. Лодзь, Польща). У всіх освітніх програмах, досвід яких аналізувався, цілі освітньої програми узгоджені з місією та стратегією закладу освіти.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

В Україні стандарт вищої освіти за спеціальністю 263 «Цивільна безпека» за третім рівнем вищої освіти відсутній. Проектування ОП у 2016 р. здійснювалося на основі Національної рамки кваліфікації для дев'ятого кваліфікаційного рівня, з врахуванням змін, що відбулися, ОП 2020 р. – для восьмого кваліфікаційного рівня, що чітко прослідковується в переліку компетентностей та переліку програмних результатів навчання. Позитивною практикою є те, що в ОП (п. 8.3) представлено матрицю відповідності визначених освітньо-науковою програмою компетентностей дескрипторам НРК. Також в ОП (п. 8.4) надана матриця відповідності визначених освітньо-науковою програмою результатів навчання та компетентностей. На основі аналізу навчального плану, освітньо-наукової програми та силабусів навчальних дисциплін експертна група дійшла висновку, що ОП дозволяє досягти програмних результатів навчання, визначених ОП. Разом з цим така велика кількість програмних результатів навчання, а саме 55, обтяжує ОП, а деякі програмні результати навчання доповнюють один одного і в певному сенсі є результатами навчання освітніх компонентів ОП, тому доцільно програмні результати навчання удосконалити (сформулювати їх за базисним принципом без деталізації).

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильні сторони: 1. Чітко (без інформаційного перевантаження) визначена місія і стратегія ДВНЗ ПДАБА, що дозволило в ОП коректно сформулювати її мету і цілі. Позитивні практики: 1. В ОП (п. 8.3) представлено матрицю відповідності визначених освітньо-науковою програмою компетентностей дескрипторам НРК.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкі сторони: 1. Відсутність ОП на вебсторінці кафедри не дає можливість висвітлювання результатів оновлення цілей і програмних результатів ОП. Недоліки: 1. Велика кількість програмних результатів навчання, а саме 55, обтяжує ОП, а деякі програмні результати навчання доповнюють один одного і в певному сенсі є результатами навчання освітніх компонентів ОП. Рекомендації щодо удосконалення: 1. Доцільно програмні результати навчання удосконалити (сформулювати їх за базисним принципом без деталізації). 2. З метою подальшого удосконалення ОП провести більш глибокий аналіз програмних результатів у подібних зарубіжних освітніх програмах. 3. Висвітлювати результати оновлення цілей і програмних результатів ОП на вебсторінці кафедри, а також передбачити відповідний механізм анкетування якомога більшої кількості зацікавлених сторін.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії ДВНЗ ПДАБА, також при проектуванні та удосконаленні освітньої програми її цілі та програмні результати навчання визначалися з урахуванням досвіду аналогічних вітчизняних освітніх програм, позицій та потреб заінтересованих сторін, тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, що в цілому свідчить про відповідність ОП критерію 1. Визначена слабка сторона (відсутність ОП на вебсторінці кафедри) та недолік (велика кількість програмних результатів навчання, а саме 55) не є суттєвими, оскільки не перешкоджають досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг ОП, відповідно до її змісту та навчального плану, відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту» (ст. 5) і становить 60 кредитів ЄКТС. Загальний обсяг обов'язкових компонентів ОП складає 45 кредитів ЄКТС (75 % від загального обсягу ОП у кредитах ЄКТС), з яких до обов'язкових загальних компонентів відноситься 20 кредитів ЄКТС, а до обов'язкових професійних компонентів – 25 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам щодо забезпечення мінімум 50 % обсягу освітньо-наукової програми на загальні та спеціальні (фахові, предметні) компетентності за спеціальністю. Загальний обсяг вибіркового компонентів складає 15 кредитів (25 % від загального обсягу ОП у кредитах). Освітньо-наукова програма включає складові, що передбачають набуття аспірантом компетентностей відповідно до Національної рамки кваліфікацій, що визначено п. 34 «Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук» (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/11/Standart-OP-06-19-1.pdf>), – не менше 12 кредитів ЄКТС.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз освітньо-наукової програми, зокрема, програмних компетентностей (інтегральної, загальних, спеціальних /фахових, предметних/), програмних результатів навчання, переліку освітніх компонентів та їх відповідності результатам навчання і компетентностям, структурно-логічної схеми освітньо-наукової програми дозволяє зробити висновки, що, по-перше, обов'язкові освітні компоненти ОП у сукупності дозволяють досягти цілей та програмних результатів навчання, і програмні компоненти охоплені у повній мірі змістом програми. По-друге, освітньо-наукова програма є структурованою у контексті загального часу навчання і змістовною (обсяг аудиторних занять складає 30,8 % від загального обсягу навантаження). По-третє, освітні компоненти складають єдину структурно-логічну схему, оскільки навчальні дисципліни викладаються в логічній послідовності (було підтверджено під час зустрічей з фокус-групами здобувачів та викладачів). Проте в ОП доцільно представити структурно-логічну схему вивчення її компонентів через існуючі взаємозв'язки, що відображено в силабусах відповідних навчальних дисциплін, при цьому вибіркові дисципліни вилучити із структурно-логічної схеми, оскільки вони надають додаткові компетентності, які не визначаються ОП.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Аналіз освітньо-наукової програми та її освітніх компонентів показує, що навчальні дисципліни «Проведення інженерно-технічних експертиз», «Моделювання технологічних процесів та систем», «Радіаційна безпека та радіаційний захист» відповідають предметній області спеціальності «263 Цивільна безпека». При цьому оновлення контенту зазначених вище навчальних дисциплін ОП 2020 р. відслідковує міждисциплінарний зв'язок зі спеціальністю «192 Будівництво та цивільна інженерія», що надаватиме можливість ОП бути конкурентно спроможною на ринку праці України.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Для встановлення відповідності ОП підкритерію були проаналізовані: розділ 2 «Відомості про самооцінювання освітньої програми»; Положення про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/pro-organizatsiyu-osv-go-protsesu.pdf>, <https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2020/09/Polozhennya-pro-organizatsiyu-osvitnyogo-protsesu.pdf>); «Положення про порядок вибору навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти» (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2020/10/Polozhennya-pro-vybir-navchalnih-distiplin.pdf>); «Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук» (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/11/Standart-OP-06-19-1.pdf>); освітньо-наукова програма; навчальні плани підготовки доктора філософії; індивідуальні плани аспіранта. Проведений аналіз показав, що навчальний план підготовки доктора філософії є основою для формування аспірантом індивідуального навчального плану, який за встановленою в ЗВО процедурою затверджується на засіданні кафедри, на якій аспірант проходить підготовку. Індивідуальний план наукової роботи аспіранта розробляється здобувачем вищої освіти за погодженням з його науковим керівником та затверджується вченою радою Академії протягом двох місяців з дня зарахування особи до аспірантури. Результати опитування аспіранта та випускника за ОП показали, що аспіранти мають право вільно обирати навчальні дисципліни, які пропонуються як для третього рівня вищої освіти, так і для інших рівнів вищої освіти, якщо вони пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження (за погодженням із своїм науковим керівником і керівником відповідного факультету). Для кожної ОП є перелік вибіркового навчальних дисциплін, які розроблені відповідно її науковому спрямуванню, що регулюється в документі ЗВО «Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук». При цьому перелік вибіркового навчальних дисциплін до 2020-2021 навчального року визначався освітньо-науковою програмою. Здобувачі обирали три навчальні дисципліни з шести запропонованих в ОП. Редакція ОП 2020 року не має обмежень щодо вибору навчальних дисциплін варіативної частини, і встановлює лише їх загальну кількість і обсяг. Зіставлення результатів інтерв'ювання, а також аналіз індивідуальних навчальних планів здобувачів, які були надані на запит ЕГ, дозволяє зробити висновок, що ОП і розроблені в ЗВО процедури вибору варіативної частини освітніх програм дозволяють здобувачам третього рівня вищої освіти формувати індивідуальну освітню траєкторію.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

У ОП та навчальних планах (<https://pgasa.dp.ua/123-doktor-filosofiyi/tcivilna-bezpeka/>) відповідно до «Положення про практичну підготовку докторів філософії» (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/11/Standart-OP-07-19.pdf>) передбачено науково-педагогічну практику аспірантів (6 кредитів ЄКТС), яка проводиться на 3 курсі у 5 семестрі протягом 4 тижнів. В попередній редакції ОП науково-педагогічна практика складала 3 кредити ЄКТС, що говорить про посилення в ОП практичної підготовки аспірантів. Практична підготовка здобувачів за ОП здійснюється шляхом проходження ними науково-педагогічної практики на підприємствах, в установах та організаціях згідно з укладеними договорами про співпрацю на безоплатній основі (підтверджено гарантом ОП при інтерв'юванні та випускником ОП), а також в структурних підрозділах Академії, які забезпечують практичну підготовку. Це дозволяє в необхідній мірі засвоїти здобувачам вищої освіти практичні навички під час проведення наукових досліджень, що сприяє закріпленню відповідних компетентностей. Організацію, навчально-методичне забезпечення та контроль якості виконання програми науково-педагогічної практики забезпечує кафедра безпеки життєдіяльності. Загальний контроль за проведенням науково-практичної практики здійснює відділ аспірантури та докторантури. До керівництва практикою аспірантів залучаються досвідчені науково-педагогічні працівники Академії, а також фахівці-практики. Під час зустрічі з фокус-групами здобувач та випускник висловили свою задоволеність набути ними під час практики компетентностями, оскільки це сприяє, як зазначив здобувач, промодельювати свою майбутню професійну діяльність. Організацію практичної підготовки в ДВНЗ ПДАБА наразі регламентує п. 4.10 «Положення про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2020/09/Polozhennya-pro-organizatsiyu-osvitnyogo-protsesu.pdf>). Порядок та форми проходження науково-педагогічної практики аспірантів регламентує «Положення про практичну підготовку докторів філософії». Аналіз «Відомості про самооцінювання освітньої програми», програми науково-педагогічної практики (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2020/04/programa-praktyky.pdf>), звітів про проходження практики здобувачами, а також результати опитування під час онлайн-зустріч підтверджує, що практична підготовка здобувачів вищої освіти дозволяє у повній мірі здобути компетентності, необхідні у подальшій професійній діяльності.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Аналіз ОП на предмет забезпечення набуття здобувачами соціальних навичок (soft skills) було встановлено наступне. По-перше, спеціальність «263 Цивільна безпека» в цілому має соціальну спрямованість і тому освітньо-наукова програма включає до компонентів циклу професійної підготовки навчальні дисципліни, які направлені на отримання соціальних навичок, зокрема: «Науково-педагогічна підготовка», «Проведення інженерно-технічних експертиз», «Радіаційна безпека та радіаційний захист», «Моделювання технологічних процесів та систем». Науково-педагогічна практика також дозволяє набути соціальні навички. По-друге, компоненти циклу загальної підготовки («Наукова іноземна мова»; «Філософія науки»; «Методологія, організація і технологія наукових досліджень») та ряд вибіркового дисциплін, наприклад, «Психологічні аспекти безпеки праці», дозволяють отримати компетентності, які можна віднести до soft skills, що віддзеркалюється відповідними результатами

навчання. Набуття соціальних навичок здобувачами було підтверджено під час онлайн-зустрічей та інтерв'ювання аспіранта та випускника за ОП.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Нажаль ОП не містить підрозділ «Придатність до працевлаштування», який є важливою складовою ОП, тому при перегляді ОП робочій групі з її розробки доцільно за даним підкритерієм використати досвід інших освітньо-наукових програм, наприклад освітньо-наукової програми третього рівня вищої освіти «Цивільна безпека», яка реалізується в Державному вищому навчальному закладі «Донецький національний технічний університет» (<https://cutt.ly/lhbHAPR>; <https://science.donntu.edu.ua/en/aspirantura/>).

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз навчальних планів (<https://pgasa.dp.ua/123-doktor-filosofiyi/tcivilna-bezpeka/>) та Положень про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/pro-organizatsiyu-osv-go-protsesu.pdf>; <https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2020/09/Polozhennya-pro-organizatsiyu-osvitnyogo-protsesu.pdf>) дозволив встановити, що у структурі кредиту ЄКТС для даної ОП обсяг аудиторного навантаження для здобувачів складає 555 год (30,8 %), а самостійної роботи з врахуванням підготовки до складання екзамену – 1245 год (69,2 %). Навчальне навантаження одного навчального року для здобувачів становить 34 кредити ЄКТС: 19 кредитів у 1-ому семестрі та 15 кредитів у 2-ому. Тижневе аудиторне навантаження для здобувача становить не більше 12 год (навчальний план за 2016 р.) та не більше 10 год (навчальний план за 2020 р.). Складовою частиною навчального часу здобувача є навчальний день, тривалість якого не більше 9 академічних годин. Кількість навчальних днів у навчальному році визначається графіком освітнього процесу. Результати опитування аспірантів свідчать, що 75% респондентів вважають, що співвідношення змісту навчального матеріалу за дисципліною та часу, відведеного для його засвоєння, є рівномірним (протокол Науково-технічної ради від 11.03.2020 р. № 3). Навчальний час для виконання самостійної роботи регламентує «Положення про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»» (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2020/09/Polozhennya-pro-organizatsiyu-osvitnyogo-protsesu.pdf>) та навчальний план, і становить 55,8 %. Самостійна робота забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни: підручники, навчальні та методичні посібники, конспекти лекцій, практикуми тощо. Самостійну роботу підтримує електронний ресурс, який містить вказані навчально-методичні матеріали з навчальних дисциплін. Спількування зі здобувачем та випускником за ОП під час інтерв'ювання показало відсутність скарг щодо надмірного навантаження та нестачу часу на опрацювання самостійної роботи.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів за дуальною формою освіти в рамках ОП не здійснюється, але кафедрою безпеки життєдіяльності здійснюється робота щодо можливостей проводити підготовку здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти (підтверджено гарантом ОП під час інтерв'ювання). З цією метою проводяться: бесіди з представниками бізнесу; навчання аспірантів під час трудової діяльності; залучення висококваліфікованого персоналу з виробництва до педагогічної діяльності; інституційні дослідження і консультування (моніторинг якості надання освітніх послуг, оновлення освітніх стандартів); заходи щодо врахування конкретних запитів підприємств до змісту та якості професійної освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильні сторони: 1. Спеціальність «263 Цивільна безпека» в цілому має соціальну спрямованість і тому освітньо-наукова програма включає до компонентів циклу професійної підготовки навчальні дисципліни, які направлені на отримання соціальних навичок, зокрема: «Науково-педагогічна підготовка», «Проведення інженерно-технічних експертиз», «Радіаційна безпека та радіаційний захист», «Моделювання технологічних процесів та систем». 2. Оновлення контенту навчальних дисциплін ОП 2020 р.: «Проведення інженерно-технічних експертиз», «Моделювання технологічних процесів та систем», «Радіаційна безпека та радіаційний захист», – відповідає предметній області спеціальності «263 Цивільна безпека», а також відслідковує міждисциплінарний зв'язок зі спеціальністю «192 Будівництво та цивільна інженерія», що надаватиме можливість ОП бути конкурентно спроможною на ринку праці України. Позитивні практики: 1. Зміст ОП побудований таким чином, щоб

максимально розкрити механізм набуття здобувачами знань, умінь, комунікацій та автономію і відповідальність, у тому числі, за компетентностями, які забезпечують набуття соціальних навичок (soft skills). 2. Кафедрою безпеки життєдіяльності здійснюється робота щодо можливостей проводити підготовку здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони: 1. Подача структурно-логічної схеми вивчення компонентів ОП не відслідковує одночасного бачення взаємозв'язку між освітніми компонентами та їх логічного продовження, що в свою чергу відображено в силабусах відповідних навчальних дисциплін. 2. Прослідковується певна невідповідність ОП та навчального плану вимогам «Положення про практичну підготовку докторів філософії» (п. 4.12) та програми науково-педагогічної практики (п. 1.5) у розрізі кредиту часу. Недоліки: 1. В структурно-логічній схемі вивчення компонентів ОП представлені вибіркові дисципліни, що є недоречним. 2. ОП не містить підрозділ «Придатність до працевлаштування». 3. У документі ЗВО «Положення про порядок вибору навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти» не коректно використана термінологія. Так, наприклад, у п. 1.1 та 1.3 зазначеного вище Положення використано дефініцію «студент» замість «здобувач вищої освіти», і це формально призводить до певного обмеження щодо інформаційного наповнення змісту даного Положення у розрізі освітніх ступенів. 4. На вебсайті у відкритому доступі відсутня база даних вибіркових дисциплін, а також не представлений розклад занять для аспірантів (наявний лише для 1-го та 2-го рівнів вищої освіти). Рекомендації щодо удосконалення: 1. В ОП доцільно представити структурно-логічну схему вивчення її компонентів через існуючі взаємозв'язки, що відображено в силабусах відповідних навчальних дисциплін, при цьому вибіркові дисципліни вилучити із структурно логічної схеми, оскільки вони надають додаткові компетентності, які не визначаються ОП. 2. При перегляді ОП ввести підрозділ «Придатність до працевлаштування», який є важливою складовою ОП. При цьому робочій групі з розробки ОП доцільно використати досвід інших освітньо-наукових програм, наприклад освітньо-наукової програми третього рівня вищої освіти «Цивільна безпека», яка реалізується в Державному вищому навчальному закладі «Донецький національний технічний університет» (<https://science.donntu.edu.ua/en/aspirantura/>). 3. Удосконалити «Положення про порядок вибору навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти» щодо інформаційного наповнення змісту даного Положення у розрізі освітніх ступенів. 4. На вебсайті надати у відкритому доступі базу даних вибіркових дисциплін, де здобувачі у реальному часі зможуть ознайомитися з переліком вибіркових дисциплін та їх змістом, а також з зведеним графіком освітнього процесу з урахуванням вибіркової компоненти. 5. При формуванні силабусів навчальних дисциплін приділити більшу увагу щодо наповнення їх (відображення в них) інструментарієм міждисциплінарного характеру, що є однією із важливих передумов для отримання нового наукового знання. 6. Розмістити на вебсайті у відкритому доступі розклад занять для аспірантів. 7. При перегляді ОП прослідковувати відповідність освітньої програми та навчального плану вимогам «Положення про практичну підготовку докторів філософії» (п. 4.12) та програми науково-педагогічної практики (п. 1.5) у розрізі кредиту часу.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Зважаючи на наведені сильні сторони і позитивні практики, а також рекомендації щодо удосконалення ОП у контексті критерію 2 експертна група дійшла висновку, що ОП відповідає рівню В за критерієм 2, оскільки: загальний обсяг освітньої програми, відповідно до її змісту та навчального плану, відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту» (ст. 5) і становить 60 кредитів ЄКТС, що є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання і реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів; зміст ОП в частині освітньої складової має чітку структуру та логічну послідовність і відповідає предметній області спеціальності «263 Цивільна безпека»; структура ОП передбачає можливість формування здобувачами вищої освіти індивідуальної освітньої траєкторії за рахунок наявності в навчальних планах вибіркових компонентів в обсязі 15 кредитів ЄКТС (25 % від загального обсягу ОП у кредитах); ОП в цілому направлена на розвиток соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям. Визначені слабкі сторони та недоліки не є критичними, оскільки вони носять технічний характер (пов'язані з оформленням документів ЗВО і представленням інформації на його вебсайті) і можуть бути ліквідовані в досить короткі терміни, а також вони несуттєво вплинули на якість реалізації ОП.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому до ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та дизайну» (далі Правила прийому) в цілому є чіткими та зрозумілими, щорічно оновлюються, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті ДВНЗ ПДАБА (<https://pgasa.dp.ua/selection-committee/pravila-prijomu/>). Правила прийому на навчання до аспірантури та докторантури врегульовані Додатком 9 до Правил прийому. Відповідно до зазначеного вище документа, до аспірантури на навчання для здобуття ступеня доктора філософії приймаються особи, які здобули ступінь магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста за ОП 2016 р.) за результатами фахових вступних випробувань. Згідно з Правилами прийому організацію прийому вступників в аспірантуру здійснює приймальна (відбіркова) комісія, склад якої затверджується наказом ректора, який є її головою. Прийом до аспірантури здійснюється на конкурсній основі незалежно від джерел фінансування за результатами вступних випробувань: іспитів з фаху та іноземної мови (відповідає рівню B2), а також додаткових балів за наукові досягнення (не більше 5% КБ). За протоколом приймальної комісії третій додатковий іспит було анульовано (складався до 2019 р.). Рейтинговий список вступників формується за результатами вступних екзаменів. Програми вступних випробувань («Програма фахового вступного випробування», «Програма вступного іспиту з іноземної мови») оприлюднені на офіційному вебсайті ЗВО (<https://pgasa.dp.ua/selection-committee/programi-vstupnih-ispitiv/>), вони включають всю необхідну інформацію щодо випробувань, у тому числі: перелік питань, що виносяться на випробування; організацію проведення та критерії оцінювання знань кандидата; перелік рекомендованої літератури для підготовки. Також на офіційному вебсайті ЗВО функціонує консультативна підтримка здобувачів фахівцями закладу (у розділі «Програми вступних іспитів» через функціонал «Отримати консультацію»), навігатор вступника, календар вступника, рейтинги і накази тощо. Разом з цим в розділі «Вступнику» відсутнє інформування про освітні програми ЗВО, з якими можна познайомитись лише через категорію «Освітні програми» в підрозділі «Планування навчального процесу» розділу «Освітня діяльність». Аспірант та випускник ОП підтвердили, що правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому (<https://pgasa.dp.ua/selection-committee/pravila-prijomu/>) враховують особливості ОП, оскільки вступник має скласти фахове випробування за спеціальністю 263 «Цивільна безпека» (<https://tinyurl.com/y623vc2w>), та вступне випробування з іноземної мови (<https://tinyurl.com/y3jraq2y>), та отримати додаткові бали за наукові досягнення (максимальна сумарна кількість додаткових балів не перевищує 5 % КБ). Зміст завдань програми фахового випробування формуються кафедрою безпеки життєдіяльності та переглядається один раз на рік (у разі потреби виконується корегування та осучаснення). На сторінці ДВНЗ ПДАБА в розділі «Аспірантура та докторантура» (<https://pgasa.dp.ua/academy/struktura/viddili/aspanddoct>) можна ознайомитись з переліком освітньо-наукових програм, за яким здійснюється підготовка докторів філософії, та з інформацією про документи, які необхідні для вступу до аспірантури (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/11/aspyrantura-ukr.pdf>). Оцінювання здійснюється приймальною (відбірковою) комісією. Відповідно до Правил прийому конкурсний бал (КБ) визначається сумою показників: результат вступного іспиту зі спеціальності (в обсязі стандарту вищої освіти магістра за відповідною спеціальністю) (за 200-бальною шкалою); результат вступного іспиту з іноземної мови в обсязі, який відповідає рівню B2 (при наявності сертифікату – перезарахування); додаткові бали за наукові досягнення, які наведені у таблиці (максимальна сумарна кількість додаткових балів не перевищує 5 % КБ). У ході зустрічі з допоміжними структурними підрозділами відповідальний секретар приймальної комісії О. Лиходій підтвердив інформацію щодо процедури прийому до аспірантури. Рейтингові списки, які формуються за конкурсними балами, оприлюднюються на офіційному вебсайті ДВНЗ ПДАБА (<https://pgasa.dp.ua/selection-committee/rejtingi-i-nakazi/>). Для вступників на ОП відсутні обмеження та привілейований доступ до навчання.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Експертна група констатує, що в Академії створені належні умови для академічної мобільності і визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти. Відповідні процедури регламентують два документи ЗВО – «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність у Державному вищому навчальному закладі «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» (<https://pgasa.dp.ua/hr-2/e-doc/polozhennya/>; <https://tinyurl.com/y4gxc22k>) та «Положення про організацію освітнього процесу у ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» (<https://tinyurl.com/y3zqrqpfu>). Згідно з п.4.5-4.6, зазначеного вище Положення, «...перезарахування вивчених навчальних дисциплін здійснюється на підставі наданого здобувачем документа з переліком та результатами вивчення навчальних дисциплін, кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання навчальних здобутків здобувачів вищої освіти, завіреного в установленому порядку у закладі (установі)-партнері. Академічна різниця визначається Академією за індивідуальним навчальним планом студента і не повинна перевищувати 10 навчальних дисциплін...». Оскільки аспірант не є студентом і не всі ЗВО є закладами-партнерами, то доречно переглянути зазначене Положення і надати термінологію, яка буде відповідати для всіх рівнів вищої освіти та закладів вищої освіти. Під час зустрічей випускник та аспірант підтвердили свою обізнаність щодо діючих програм академічної мобільності в Академії та визнання нею результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, однак у них не було необхідності визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, а також вони не скористалися можливістю академічної мобільності, яка за відповідними угодами реалізується в ДВНЗ ПДАБА.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулює «Тимчасовий порядок визнання у ДВНЗ ПДАБА результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті» (<https://pgasa.dp.ua/hr-2/e-doc/polozhennya/>; <https://tinyurl.com/y68wbu7q>). Ці правила є чіткими і зрозумілими. Порядок передбачає створення предметної комісії (за розпорядженням декана), яка визначає можливість, форми та строки проведення атестації. До складу цієї комісії входять: декан факультету (директор інституту) або його заступник; гарант ОП, на якій навчається здобувач; науково-педагогічні працівники, які викладають дисципліни, що пропонуються до перезарахування. Для перезарахування необхідно: заява здобувача; документи щодо участі здобувача у заході неформальної освіти (сертифікати, свідоцтва, творчі роботи/проекти, презентації тощо). Визнання таких результатів навчання проводиться у семестрі, який передує семестру, у якому передбачено вивчення відповідної теоретичної дисципліни, та, як правило, не перевищує 15 % від загального обсягу кредитів передбачених ОП в межах навчального року. У ході зустрічі з викладацьким складом ОП від викладача іноземної мови Шашкіної Н. було отримано інформацію щодо існуючої практики перезарахування результатів вступного іспиту з іноземної мови, який відповідає рівню B2 (при наявності сертифіката), а також використання платформ для самоосвіти у процесі вивчення аспірантами курсу «Іноземна мова», що в цілому підтверджує можливості розвитку здобувачів через неформальну освіту та визнання цих результатів в ДВНЗ ПДАБА.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Сильні сторони: 1. Можливості розвитку здобувачів через неформальну освіту та визнання цих результатів в ДВНЗ ПДАБА, у тому числі перезарахування результатів вступного іспиту з іноземної мови, який відповідає рівню B2 (при наявності сертифіката) Позитивні практики: 1. На офіційному вебсайті ДВНЗ ПДАБА онлайн-сервіси для вступників розроблені та впроваджені на високому інформативному рівні. 2. На вкладці «Програми вступних випробувань» функціонує корисна опція «Отримати консультацію», яка передбачає надання консультативної підтримки вступникам, при чому вона розмежована за різними рівнями підготовки. 3. У процесі вивчення аспірантами курсу «Іноземна мова» під час самоосвіти (самостійної роботи) широко використовуються платформи неформальної освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабкі сторони: 1. На вебсайті ЗВО при інформуванні про правила прийому на навчання не виокремлено інформацію для кожного рівня вищої освіти вступників, що ускладнює пошук відповідних відомостей для третього рівня вищої освіти. 2. Аспіранти ОП не залучені до участі у програмах внутрішньої та зовнішньої академічної мобільності. Недоліки: 1. У «Положенні про порядок реалізації права на академічну мобільність у Державному вищому навчальному закладі «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» використано термінологію, яка не відповідає третьому рівню вищої освіти, також є обмеження щодо закладів вищої освіти. 2. У розділі «Вступнику» відсутнє інформування про освітні програми ЗВО, з якими можна познайомитись лише через категорію «Освітні програми» в підрозділі «Планування навчального процесу» розділу «Освітня діяльність». Рекомендації щодо удосконалення: 1. Виокремити у наступних Правилах прийому на навчання інформацію у розрізі додатків окремо для кожного рівня вищої освіти вступників. 2. Оптимізувати залучення аспірантів до участі у програмах внутрішньої та зовнішньої академічної мобільності. 3. На вебсайті ДВНЗ ПДАБА в розділі «Освітня діяльність» додати два окремі підрозділи – «Нормативні документи» та «Освітні програми» (на теперішній час вони знаходяться лише як окремі категорії в підрозділі «Планування навчального процесу» розділу «Освітня діяльність»), що значно спростить пошук документів ЗВО для всіх учасників освітнього процесу. 4. Удосконалити «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність у Державному вищому навчальному закладі «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» з метою надання термінології, яка буде відповідати всім рівням вищої освіти та закладам вищої освіти. 5. У розділі «Вступнику» передбачити інформування про освітні програми ЗВО, наприклад, зробити гіперпосилання на підрозділ сайту «Освітні програми» розділу «Освітня діяльність».

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Визначена відповідність критерію 3, оскільки існує доступ до ОП, правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, враховують особливості самої освітньої програми та оприлюднені на офіційному вебсайті ДВНЗ ПДАБА, а також розроблені процедури визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти та у неформальній і інформальній освіті. Визначенні слабкі сторони та недоліки є не суттєвими, оскільки вони пов'язані з технічними питаннями оформлення вебсайту та деякими термінологічними неточностями в документах ЗВО, що легко і швидко можна ліквідувати. При цьому визначені слабкі сторони та недоліки значно не вплинули на доступ до ОП та визнання результатів навчання.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Для встановлення відповідності ОП даному підкритерію були проаналізовані наступні матеріали: сайт ЗВО; нормативні документи: «Положення про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» (<https://cutt.ly/8hk7XhJ>; <https://cutt.ly/Vhk7C3j>), «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в Державному вищому навчальному закладі «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» (<https://cutt.ly/ohk7NDG>); матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання (ОП); робочі програми та силабуси навчальних дисциплін; індивідуальні плани здобувачів; результати опитування аспірантів. Відповідно до Положень освітній процес в ЗВО здійснюється за такими формами: навчальні заняття, самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи. Для досягнення програмних результатів навчання використовується різні методи навчання: комунікативний; практичний; словесний; наочний; робота з книгою; аудіо-, відеометоди. Форми та методи оцінювання рівня досягнення результатів навчання здобувачами включають: усне та письмове опитування, тестування, звітування, проміжний контроль у формі річного звіту відповідно до індивідуального плану, заліки, екзамени тощо. В ЗВО впроваджена дистанційна форма навчання з використанням корпоративного хмарного інтернет-сервісу Microsoft Office 365 відповідно до наказу ректора від 31 березня 2020 р. № 91 та розпорядження від 06.04.2020 р. № 17 (<https://cutt.ly/Shk77oX>). Увійти у систему Office 365 та актуалізувати свої дані можна шляхом автентифікації відповідно до Інструкції (<https://cutt.ly/Phk5qiG>). Методичне забезпечення навчання із застосуванням дистанційних технологій на навчальній платформі упорядковане відповідно до розпорядження Академії (<https://cutt.ly/Bhk5fnd>). Для дистанційного навчання використовуються e-learning контент (<https://cutt.ly/thk5uJS>). У корпоративному хмарному середовищі ЗВО MS Office 365 розміщені навчально-методичні комплекси дисциплін, розроблені відповідно до розпорядження ЗВО № 40 від 08.11.2017 р. Особливості режиму проведення занять в дистанційній формі надані у розпорядженні (<https://cutt.ly/ihk5pNe>). Студентоцентризований підхід реалізується через вибір здобувачами навчальних дисциплін відповідно до специфіки наукового дослідження та загальної політики Академії. Результати опитування здобувачів свідчать, що 75% респондентів вважають, що вивчення навчальних дисциплін було корисним для подальшого дисертаційного дослідження (протокол засідання Науково-технічної ради від 11.03.2020 р. № 3). Викладачі, які виступають як фасилітатори, вільні у виборі форм та методів навчання (п. 6.8 <https://cutt.ly/8hk7XhJ>), а також наукових досліджень (п. 6.9 <https://cutt.ly/Vhk7C3j>). Принципи академічної свободи для здобувачів регламентовані п. 17 «Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук» (<https://cutt.ly/2hk5VgZ>).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в іншій подібний спосіб).

За результатами анкетування (протокол засідання Науково-технічної ради від 11.03.2020 р. № 3), а також під час інтерв'ювання здобувачів було встановлено, що їм своєчасно, у доступній формі надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку і критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (робочої програми (2016-2017 рр.), силабуса (2019-2020 рр.)). Робоча програма навчальної дисципліни та силабус є елементами навчально-методичного комплексу навчальної дисципліни, доступ до якого здобувачами здійснюється через корпоративний акаунт в домені <https://pgasa.dp.ua/> (<https://pgasa.dp.ua/pratsuyuemo-v-ms-office-365/>; <https://www.office.com/>). Силабуси навчальних дисциплін знаходяться у розділі «Аспірантура та докторантура» (<https://pgasa.dp.ua/123-doktor-filosofiyi/tcivilna-bezpeka/>) і всі здобувачі вищої освіти мають до них доступ. Учасники освітнього процесу також мають доступ до бібліотечних ресурсів Академії (<http://library.pgasa.dp.ua/index.php/en/>). Авторизуючись, можна відвідати віртуальний читальний зал. Інформація про розклад занять та можливі зміни у ньому здобувачам надається методистом відділу аспірантури та докторантури. Позитивно оцінюючи виконання цього підкритерію, експертна група також рекомендує включати у силабуси посилання не тільки на навчальну літературу, а й наукові здобутки вчених. Це дасть можливість формувати наукове і критичне мислення аспірантів. Також потребує оновлення список літератури, в тому числі і нормативно-правової складової, рекомендованої для використання.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Спілкування зі здобувачем, випускником, професорсько-викладацьким складом, який забезпечує викладання за даною ОП, аналіз наукових публікацій викладачів, матеріально-технічної бази кафедри, індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану аспіранта дозволяє зробити наступні висновки: 1. Відповідно до «Положення про наукові школи ЗВО «Придніпровської державної академії будівництва та архітектури» (<https://cutt.ly/mhlFhev>) в Академії наявні наукові школи (<https://pgasa.dp.ua/scschool/>), серед яких наукова школа д.т.н., проф., завідувача кафедри БЖД Белікова А.С. (<https://cutt.ly/ohlFQca>). 2. Наукове керівництво роботою аспіранта здійснюється відповідно до «Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук» (<https://cutt.ly/vhlFbZy>). 3. Поєднання навчання і досліджень забезпечується завдяки залученню здобувачів до написання наукових статей, участі у конкурсах наукових робіт, конференціях, конкурсних відборах проєктів наукових робіт, конкурсах «Кращий молодий вчений», «Кращий студент-науковець», які пропонуються закладом (<http://srd.pgasa.dp.ua/>). ЕГ були надані для підтвердження нагороджувальні дипломи та сертифікати. 4. Здобувачі залучаються до наукових досліджень на засадах академічної свободи. Під час освітнього процесу за ОП здобувачі проводять наукові (дисертаційні) дослідження в рамках виконання НДР, реєстр яких ведеться науково-дослідною частиною (<http://srd.pgasa.dp.ua/>). ЕГ надано матеріали, що підтверджують участь викладачів і здобувачів у господарських та держбюджетних договорах. Результати спільних наукових досліджень здобувачів (Мещерякова І.В., Железняков Є.О.) і їх наукового керівника публікуються у фахових виданнях, збірниках наукових праць і матеріалах конференцій. Експертам були надані підтверджуючі матеріали. 4. Методами та формами ефективного поєднання навчання і досліджень є організація лекційних курсів за участі відомих науковців (Станіслав Дукач (Словаччина); Жан-Поль Меєр (Франція); Ян Авреїцевич та Лукаш Качмарек (Польща)) з метою обговорення важливих аспектів досліджень (<https://cutt.ly/BhlJkwm>, с. 9). 5. Постійне наповнення освітнього процесу інформацією про новітні наукові досягнення у сфері, що відповідає як основному напрямку підготовки аспірантів, так і суміжним з нею сферам, що є доцільними при викладанні навчальних дисциплін, зокрема, «Проведення інженерно-технічних експертиз» (у зміст лекцій включено опис патентів, розроблених викладачами кафедри); «Психологічні аспекти безпеки праці» (включення елементів наукового пошуку в процес вивчення певних тем, виконання дослідницьких вправ); виконання нетипових завдань дослідницького характеру під час практики. 6. В Академії функціонує рада молодих вчених з перспективними та активними молодими вченими, яка здатна сприяти підготовці молодих кваліфікованих кадрів, розвитку та реалізації їх наукового потенціалу та представляти інтереси молодих вчених в Академії (<https://pgasa.dp.ua/rada-molodyh-vchenyh/>).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Основні матеріали, що аналізувалися для оцінки відповідності ОП цьому критерію це: робочі програми 2016-2017 рр.; силабуси навчальних дисциплін 2019-2020 рр.; наукові роботи науково-педагогічних працівників; інформація, що була надана додатково на запит експертної групи. Також питання щодо використання сучасних наукових досягнень і практик задавалися викладачам і здобувачам освіти під час інтерв'ювання. Відповідно «Положення про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» комплекси навчально-методичного забезпечення дисциплін оновлюються щорічно з урахуванням результатів моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм і навчальних планів (п. 8.3 <https://cutt.ly/ahlJCUX>) та лише освітніх програм (п. 8.3 <https://cutt.ly/4hlJNCA>). Оновлення контенту освітніх компонентів відбувається за ініціативою провідного лектора та з урахуванням наукових інтересів здобувачів. Наприклад, д.т.н., професором Беліковим А.С. оновлено зміст навчальної дисципліни «Проведення інженерно-технічних експертиз», зокрема, до змісту лекції «Завдання експертизи виробничих процесів та обладнання», «Порядок проведення систематичного експертного діагностування обладнання підвищеної небезпек» включено опис патентів, розроблених колективом викладачів кафедри безпеки життєдіяльності. Перегляд змісту освітнього компоненту обговорюється на засіданнях кафедри безпеки життєдіяльності (протокол № 18 від 22.05.2019 р.) та схвалюється Науково-технічною радою Академії (протокол № 3 від 11.03.2020 р.). Оновлення відображаються у відповідних структурних елементах ОП: переліку компонентів ОП, у навчальному плані, матрицях, силабусах навчальних дисциплін, програмі практики тощо. Жодних перешкод щодо оновлення контенту немає. Науково-педагогічні кадри, які забезпечують підготовку на ОП, мають відповідну кваліфікацію і здійснюють постійне оновлення методичного забезпечення навчального процесу, провадять значну наукову діяльність в напрямі цивільна безпека та/або за напрямками навчальних дисциплін, які вони викладають. Експертній групі для підтвердження були надані відповідні матеріали. Також експертна група вважає за необхідне дати наступні рекомендації: переглядати контент освітніх компонентів ОП у відповідності до чинних нормативних документів з відповідним оновленням рекомендованої літератури.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізація діяльності Академії прослідковується в наступному: 1. У Державному вищому навчальному закладі «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» наявне «Положення про порядок

реалізації права на академічну мобільність у Державному вищому навчальному закладі «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» (<https://cutt.ly/xhzlcaab>), яке встановлює порядок організації програм академічної мобільності для учасників освітнього процесу Академії на території України чи поза її межами. 2. Програма міжнародної академічної мобільності в Державному вищому навчальному закладі «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» здійснюється навчально-науковим центром міжнародного співробітництва (<https://pgasa.dp.ua/academy/struktura/viddili/nncic/>). 3. Відповідно з програмою академічної мобільності у 2020-2021 н.р. (Програма мобільності Erasmus+KA107) Академією укладено угоди із профільними закладами вищої освіти країн Європи, зокрема: Словацький технічний університет (м. Братіслава), Технічний університет Кошице (Словаччина), Технічний університет Лодзь (Польща), Університет Західної Аттики (Греція), де науково-педагогічні працівники та здобувачі проходять стажування, читання лекцій, беруть участь у наукових конференціях, публікують свої наукові здобутки у спеціалізованих виданнях. Також підтримуються міжнародні зв'язки з іншими навчальними закладами (<https://cutt.ly/ChzIba8>). 4. ЗВО надає можливість брати участь у грантових програмах для підтримання професійного та творчого обміну з країнами ЄС, ознайомлення з науковою соцмережею, сервісами для моніторингу грантів, конференцій та наукових подій, а також можливості для пошуку партнерів для наукових досліджень; стипендіальні програми; програми академічних та професійних обмінів тощо (<https://cutt.ly/ThzInwW>; <https://pgasa.dp.ua/nc/evropejskij-tsentr/>). Зокрема, для викладачів та аспірантів кафедри безпеки життєдіяльності є можливість долучитися до міждисциплінарного проекту «Освоєння місячної бази»: питання забезпечення безпеки при відпрацюванні технологій на Місяці. 5. В Академії діє програма «гостьових» професорів, що передбачає візити провідних дослідників і викладачів терміном від кількох днів до півроку з метою читання курсів лекцій, участі в наукових дослідженнях, сезонних школах, а також інших видів академічної діяльності. 6. У ЗВО наявні постійно діючі програми міжнародної технічної допомоги, фонди та донорські організації (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2020/02/Granty-2020.pdf>). Разом з тим, експертна група рекомендує посилити участь в академічній мобільності викладачів і здобувачів, які викладають і навчаються за даною освітньо-науковою програмою. Робота, яка проводиться у навчальному закладі в цьому напрямі дозволяє це зробити.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильні сторони: 1. Широке використання методів інтерактивного навчання та навчально-наукової практики, впровадження науково-дослідної та раціоналізаторської діяльності, що сприяє як особистісному розвитку здобувачів, так і їх усвідомленню щодо свого місця та призначення в професійній діяльності. Позитивні практики: 1. Залучення роботодавців в освітній процес, у тому числі під час проведення науково-практичної підготовки. 2. Наявність в ЗВО наукових шкіл, зокрема, на кафедрі безпеки життєдіяльності є наукова школа д.т.н., проф., завідувача кафедри БЖД Белікова А.С. 3. Оновлення контенту освітніх компонентів відбувається з урахуванням наукових інтересів здобувачів. 4. В Академії діє програма «гостьових» професорів, що передбачає візити провідних дослідників і викладачів терміном від кількох днів до півроку з метою читання курсів лекцій, участі в наукових дослідженнях, сезонних школах, а також інших видів академічної діяльності. 5. В ЗВО наявні постійно діючі програми міжнародної технічної допомоги, фонди та донорські організації.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкі сторони: 1. Відсутність академічної мобільності викладачів і здобувачів. Недоліки: 1. «Положення про дистанційне навчання в Інституті заочної і дистанційної освіти ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» (2013 р.) інформаційно застаріле і не відображає прогресивні елементи ЗВО, які впровадженні протягом останнього року. 2. Освітні компоненти ОП потребують оновлення в частині посилань на рекомендовану літературу. 3. Відсутність залучення викладачів та здобувачів до виконання міжнародних дослідницьких проєктів і грантів. Рекомендації щодо удосконалення: 1. Оновити Положення про дистанційне навчання в Інституті заочної і дистанційної освіти ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» (2013 р.). 2. Удосконалити силабуси шляхом доповнення їх інформацією з посиланнями не тільки на навчальну літературу, а й наукові здобутки викладачів кафедри та інших вчених з метою посилення наукового і критичного мислення здобувачів. 3. Переглядати контент освітніх компонентів ОП у відповідності до чинних нормативних документів з відповідним оновленням рекомендованої літератури, в тому числі і нормативно-правової складової, рекомендованої для використання. 4. Підвищити дієвий механізм зацікавленості здобувачів до участі в науково-дослідній роботі шляхом спрямування роботи на отримання міжнародних дослідницьких грантів. 5. Посилити участь в академічній мобільності викладачів і здобувачів, які навчаються за даною освітньо-науковою програмою. Системна робота, яка проводиться у ЗВО в цьому напрямі, дозволяє це зробити.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Зважаючи на наведені сильну сторону і позитивні практики, а також рекомендації щодо удосконалення ОП у контексті Критерію 4 експертна група дійшла висновку, що ОП за спеціальністю 263 «Цивільна безпека» має рівень В за критерієм 4, оскільки: форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню цілей та програмних результатів навчання, заявлених у освітньо-науковій програмі, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи; Академія забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньо-наукової програми відповідно до її цілей, рівня вищої освіти та спеціальності; зміст освітнього контенту сформований на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі та постійно оновлюється; навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти через участь у міжнародних конференціях та публікації статей у журналах, які входять до міжнародних наукометричних баз даних. Визначені слабка сторона та недоліки значно не вплинули на освітній процес і виконання освітньої програми, що пов'язано, насамперед, з індивідуальним підходом навчання (за весь період існування ОП на ній навчалося 3 особи, одна з них завершила навчання і на теперішній час проходить процедуру представлення дисертаційної роботи та її захисту; 2 особа – відрахована; 3 особа навчається на 2-ому курсі), але в подальшому ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» потрібно терміново вжити заходів щодо реалізації академічної мобільності викладачів і здобувачів, а також підвищити дієвий механізм зацікавленості здобувачів до участі в науково-дослідній роботі шляхом спрямування роботи на отримання міжнародних дослідницьких грантів.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів, засоби діагностики, критерії та процедури оцінювання результатів у межах освітніх компонентів встановлені нормативними документами ДВНЗ ПДАБА (<https://pgasa.dp.ua/hp-2/e-doc/polozhennya>): «Положення про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» (<https://tinyurl.com/y3eaz8x3>) – п. 4.11; «Положення про контрольні заходи» (<https://tinyurl.com/y2vck82d>); «Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук» (<https://tinyurl.com/y3erjijn>) – п. 37. Порядок та критерії оцінювання досягнення здобувачами вищої освіти програмних результатів навчання наведено в силабусах навчальних дисциплін, які передбачені ОП, та представлені на офіційному вебсайті Академії (<https://pgasa.dp.ua/123-doktor-filosofiyi/tcivilna-bezpeka/>). На жаль, інформація щодо строків проведення контрольних заходів, розклад екзаменаційних сесій для аспірантів на сайті Академії відсутня, хоча може бути відображена на кількох сторінках вебсайту ЗВО, у тому числі на сторінці аспірантури та докторантури. У силабусах наявні деякі формальні неточності, так, наприклад, назва розділу 10 «Порядок та критерії оцінювання» в силабусі «Філософія науки» п.10 має назву «Схема нарахування балу», але це не є критичним. У всіх силабусах освітніх компонентів міститься інформація про порядок та критерії оцінювання, у тому числі наведено розподіл балів під час поточного контролю. Навчальні дисципліни ОП мають підсумкову форму контролю «екзамен» або «залік». Аналіз визначених форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання здобувачів вищої освіти за ОП, що акредитується, дозволив встановити, що аспіранти здатні досягнути очікуваного рівня компетентностей та отримати очікувані результати навчання як для окремо взятого освітнього компоненту, так і для освітньої програми в цілому. Спілкування з аспірантом Железняковим Є. засвідчило чіткість та зрозумілість для нього критеріїв оцінювання. Інформацію щодо контрольних заходів, розкладу сесії та критеріїв оцінювання він дізнається: безпосередньо у відділі аспірантури та докторантури; з критеріїв оцінювання, які наведені у силабусах, що розміщені на вебсайті Академії та на додаткових електронних ресурсах (на платформі «Office 365»); безпосередньо у викладачів на першому занятті, на якому викладачі доводять до відома аспірантів усю необхідну інформацію. За результатами опитування аспірантів, наданих для ознайомлення ЕГ, 100 % здобувачів підтверджують факт того, що вони були завчасного поінформовані викладачем про критерії оцінювання, форми контролю та строки їх проведення (як поточного, так і підсумкового контролю).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти для третього рівня вищої освіти спеціальності «263 Цивільна безпека» відсутній. Згідно ОП здобувачі щорічно проходять атестацію шляхом звітування на засіданнях науково-технічній раді ДВНЗ ПДАБА про хід виконання індивідуального плану. Остаточним результатом навчання є повне виконання ОП, апробація результатів на наукових конференціях тощо та оформлений належним чином рукопис дисертації для представлення на науково-методичному семінарі з подальшим публічним захистом дисертаційної роботи. Умовою для отримання допуску до захисту дисертації на здобуття ступеню доктора філософії є успішне виконання освітньої складової освітньо-наукової програми доктора філософії. Атестація здійснюється відкрито та публічно. Аспірант і випускник ОП підтвердили, що вони періодично звітуються про хід виконання їх індивідуального плану на засіданнях кафедри

безпеки життєдіяльності (протоколи засідання кафедри від 16.03.2017 р. № 13, від 07.09.2017 р. № 2, від 27.09.2018 р. № 4, від 19.09.2019 р. № 4, від 19.06.2020 р. № 19, від 27.08.2020 р. № 1, від 03.09.2020 р. № 2) та на засіданнях науково-технічної ради ДВНЗ ПДАБА (протоколи засідання науково-технічної ради від 04.09.2019 р. № 5, від 11.09.2020 р. № 4).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів, повторного проходження та процедури оскарження результатів регламентуються документами ЗВО: «Положення про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» (<https://tinyurl.com/y3eaz8x3>); «Положення про контрольні заходи» (<https://tinyurl.com/y2vck82d>); «Положення про запобігання конфлікту інтересів, оскарження процедури та результатів підсумкового контролю у ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» (<https://tinyurl.com/y29b2xr5>); «Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук» (<https://tinyurl.com/y3cprjnn>). Інформація щодо правил проведення контрольних заходів доводиться до відома аспірантів на перших заняттях з навчальних дисциплін, що засвідчили під час зустрічей з ЕГ викладачі, аспірант та випускник ОП. Інформування та консультативна допомога аспірантам здійснюється через відділ аспірантури та докторантури, наукових керівників тощо. Аспірант Железняков Єгор виразив свою повну задоволеність з приводу співпраці зі своїм науковим керівником і з відділом аспірантури та докторантури. З 2020-2021 навчального року Академія розпочала реалізацію освітнього процесу через програмний комплекс «Office 365», на якому розміщені документи, що вміщують інформацію про контрольні заходи. Результати проведених зустрічей з аспірантом ОП свідчать, що правила проведення контрольних заходів є чіткими, зрозумілими та доступними для всіх учасників освітнього процесу. На думку здобувача, правила проведення контрольних заходів забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження. Вирішення конфліктних ситуацій в ЗВО відбувається у відповідності до вимог «Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук» та «Положення про запобігання конфлікту інтересів, оскарження процедури та результатів підсумкового контролю у ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури». При апеляційному перескладанні контрольного заходу у зазначеному вище Положенні пропонується декілька варіантів рішень. Аналіз результатів опитувань здобувачів, які проведені ЗВО: по-перше, 100 % опитаних підтвердили об'єктивність їх оцінювання; по-друге, можливість вирішення суперечливих ситуацій оцінювання та оскарження отриманих оцінок, і повторного проходження контрольних заходів для покращання результатів навчання мали 50 % опитуваних і у 50 % аспірантів не виникало такої потреби. Результати опитувань підтверджують демократичність їх проведення та сприятливу атмосферу в Академії щодо вирішення конфліктних ситуацій. Опитування ЕГ показало, що випадків застосування процедур повторних перездач чи врегулювання конфлікту інтересів на ОП не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

В ДВНЗ ПДАБА діють «Кодекс академічної доброчесності» (<https://tinyurl.com/y2x82ayy>), та «Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у ЗВО «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» (<https://tinyurl.com/y38l4j5s>). В Академії реалізована процедура перевірки кваліфікаційних робіт на плагіат. Перевірка здійснюється за допомогою програми Unicheck (договір з ТОВ «Антиплагіат» від 15.10.2020 р. № 15/10/2020). ДВНЗ ПДАБА популяризує академічну доброчесність, що відображало в кожній освітній програмі для третього рівня вищої освіти. В ЗВО постійно здійснюється популяризація академічної доброчесності серед здобувачів вищої освіти та НПП, у тому числі: при викладанні науково-педагогічними працівниками освітніх компонентів (на заняттях, під час консультацій тощо), шляхом проведення науково-практичних семінарів, інформуванням через офіційний вебсайт Академії, де розміщені нормативні документи і інформація про діяльність комісії з етики та доброчесності (https://pgasa.dp.ua/hr-2/dobrochesnist/np_documents); через вкладку вебсайту «Поговоримо про плагіат», де розміщуються та оприлюднюються інформаційно-роз'яснювальні матеріали, зокрема інформаційні бюлетні «Академічна доброчесність» (представлено 10 випусків) тощо. Для підтримання зворотного зв'язку з учасниками освітнього процесу на сайті ЗВО надана електронна пошта відповідальної особи за академічну доброчесність, на яку можна надсилати свої зауваження та пропозиції. В академії запроваджено постійно діючий науково-педагогічний семінар: «Інноваційні підходи до підвищення професійно-педагогічної компетентності викладачів та студентів сучасних закладів вищої освіти» (<https://pgasa.dp.ua/galleries/ukr>), на якому розглядаються і обговорюються правила поведінки людини в академічному середовищі, що передбачають моральні і правові складники регулювання цієї поведінки під час виконання навчальних або дослідницьких завдань. До популяризації академічної доброчесності також долучається рада молодих вчених ДВНЗ ПДАБА (<https://pgasa.dp.ua/rada-molodyh-vchenyh>). За порушення принципів і норм академічної доброчесності, Кодексу академічної доброчесності (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/04/z-vstavkami.pdf>) здобувачі вищої освіти можуть бути притягнуті до

такої відповідальності: повторне проходження контрольних заходів (контрольна робота, екзамен, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми. На сьогодні на ОП випадків порушення здобувачами вищої освіти, їх консультантами та викладачами принципів і норм академічної доброчесності офіційно не зафіксовано, більш того, вони постійно залучаються до заходів, що популізують процедури дотримання академічної доброчесності.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильні сторони: 1. З 2020-2021 навчального року Академія розпочала реалізацію освітнього процесу через програмний комплекс «Office 365», на якому розміщені документи, що вміщують інформацію про контрольні заходи. 2. ДВНЗ ПДАБА популяризує академічну доброчесність, що відображено в кожній освітній програмі для третього рівня вищої освіти. 3. Сприятлива атмосфера в ЗВО щодо вирішення конфліктних ситуацій. Позитивна практика: 1. Постійно здійснюється популяризація академічної доброчесності серед здобувачів вищої освіти та НПП, у тому числі: при викладанні науково-педагогічними працівниками освітніх компонентів (на заняттях, під час консультацій тощо), шляхом проведення науково-практичних семінарів, інформуванням через офіційний вебсайт Академії, де розміщені нормативні документи і інформація про діяльність комісії з етики та доброчесності (https://pgasa.dp.ua/hr-2/dobrochesnist/nr_documents); через вкладку вебсайту «Поговоримо про плагіат», де розміщуються та оприлюднюються інформаційно-роз'яснювальні матеріали, зокрема інформаційні бюлетні «Академічна доброчесність» (представлено 10 випусків) тощо. 2. Для підтримання зворотного зв'язку з учасниками освітнього процесу на сайті ЗВО надана електронна пошта відповідальної особи за академічну доброчесність, на яку можна надсилати свої зауваження та пропозиції. 3. В Академії запроваджено постійно діючий науково-педагогічний семінар: «Інноваційні підходи до підвищення професійно-педагогічної компетентності викладачів та студентів сучасних закладів вищої освіти» (<https://pgasa.dp.ua/galleries/ukr>), на якому розглядаються і обговорюються правила поведінки людини в академічному середовищі, що передбачають моральні і правові складники регулювання цієї поведінки під час виконання навчальних або дослідницьких завдань.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабкі сторони: 1. Результати опитувань не оприлюднюються на офіційному вебсайті Академії. Недоліки: 1. В силабусах наявні деякі формальні неточності, так, наприклад, назва розділу 10 «Порядок та критерії оцінювання» в силабусі «Філософія науки» п.10 має назву «Схема нарахування балу», але це не є критичним. Рекомендації щодо удосконалення: 1. Представити у подальшому на офіційному вебсайті Академії результати опитувань, які проводить ЗВО, з зазначенням конкретних заходів щодо їх врахування. 2. Оновити силабуси навчальних дисциплін, ліквідувавши там формальні неточності.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Оскільки, по-перше, на ОП форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання; по-друге, форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам загально встановленим вимогам; по-третє, правила проведення контрольних заходів, які існують в ЗВО, є чіткими, зрозумілими, доступними і забезпечують об'єктивність екзаменаторів; по-четверте, політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності послідовно виконуються всіма учасниками освітнього процесу, а також виявлені слабка сторона і недолік не впливають в цілому на реалізацію контрольних заходів та на оцінювання здобувачів вищої освіти, то освітня програма і діяльність за цією освітньою програмою відповідає критерію 5.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Відповідно до інформації, отриманої під час онлайн-візиту експертною групою та наданій у відомостях про самооцінювання, встановлено відповідність академічної та/або професійної кваліфікації викладачів, задіяних до реалізації освітньо-наукової програми. Рівень кваліфікації викладачів підтверджується наявними дипломами про освіту, наукові ступені, атестатами про вчене звання, посвідченнями та свідоцтвами про підвищення кваліфікації (стажування) за профілем ОП. Рівень наукової та професійної активності науково-педагогічних працівників, задіяних до реалізації ОП, зокрема викладачів кафедри безпеки життєдіяльності (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2020/10/Kafedra-BZHD.pdf>), відповідає кваліфікаційним вимогам, зазначеним у п. 5 «Положення про порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» (нова редакція) (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/Polozhennya-pro-rogyadok-obrannya.pdf>) та з 2020 р. «Положення щодо проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників» (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/11/polozhennya-pro-konkurs.pdf>). На кафедрі, яка є випусковою, існує наукова школа професора Белікова А.С., про що свідчать наукові здобутки як викладачів, так і здобувачів за ОП (<https://pgasa.dp.ua/scschool/byelikov-anatolij-serafimovich/>). Аналіз зведеної інформації про викладачів ОП, яка надана у відомостях про самооцінювання, та результати опитування викладачів, здобувачів показали, що академічна та професійна кваліфікація викладачів, які задіяні у реалізації ОП, забезпечує досягнення її цілей та програмних результатів навчання.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Особливості та порядок обрання за конкурсом на посади науково-педагогічних працівників Академії визначається «Положенням про порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» (нова редакція) (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/Polozhennya-pro-rogyadok-obrannya.pdf>) та з 2020 р. Положенням щодо проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/11/polozhennya-pro-konkurs.pdf>). У навчальному закладі діє чітка та прозора процедура конкурсного відбору на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників, чітко визначений механізм та умови проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад, перелік яких розміщується на сайті Академії у розділі «Відділ кадрів. Конкурсні комісії» (<https://pgasa.dp.ua/hp-2/konkursni-komisiyi-2/>) та в засобах масової інформації. Прозорість процедури конкурсного відбору підтверджено при опитуванні фокус-групи викладачів, які задіяні до реалізації ОП. При відборі кращих викладачів враховується їх рівень професіоналізму, що в повній мірі дозволяє забезпечити освітній процес за ОП. Для публічності інформації доцільно у вкладці «Академія» зробити ще одну рубрику «Вакансії», яка за гіперпосиланням буде направляти на сторінку, на якій оголошуються конкурс на заміщення посад НП (<https://pgasa.dp.ua/hp-2/konkursni-komisiyi-2/>).

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Представників роботодавців, зокрема, т.в.о. генерального директора Державної установи «Національний НДІ промислової безпеки та охорони праці», д.т.н., с.н.с. Кружилка О.Є.; директора Дніпропетровського НДІ судової експертизи Коваленка О.В.; заступника начальника Головного управління ДСНС України у Дніпропетровській області з реагування на надзвичайні ситуації, полковника Шевченка О.В.; директора «Головного НМЦ Держпраці» Субботіна В.М.; начальника «НМЦ ЦЗ та БЖД Дніпропетровської області», полковника служби цивільного захисту Оксеня В.М.; голову Дніпропетровської обласної організації профспілки працівників будівництва і промисловості будівельних матеріалів України Сову І.М., які вирішують широке коло питань щодо реалізації державної політики у сферах промислової безпеки, охорони праці, гігієни праці, цивільного захисту, Гарантом ОП було запрошено до розробки освітньо-наукової програми «Цивільна безпека», оскільки вони приймають активну участь у організації та/або реалізації освітнього процесу. Співпраця з представниками підприємств і державних органів дозволяє знати і аналізувати задачі та проблеми галузі на рівні Дніпропетровської області. Залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу було підтверджено і на онлайн-зустрічах зі здобувачем, випускником ОП та роботодавцями.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

ЗВО залучає до проведення аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців, у тому числі: д.т.н., с.н.с. Кружилка О.Є. – т.в.о. генерального директора Державної установи «Національний НДІ промислової безпеки та охорони праці»; Коваленка О.В. – директора Дніпропетровського НДІ судової експертизи; Шевченка О.В. – заступника начальника Головного управління ДСНС України у Дніпропетровській області з реагування на надзвичайні ситуації; Субботіна В.М. – полковника, директора «Головного НМЦ Держпраці»; Оксеня В.М. – начальника «НМЦ ЦЗ та БЖД Дніпропетровської області»; Сову І.М. – полковника служби ЦЗ, голову Дніпропетровської обласної організації профспілки працівників будівництва і промисловості будівельних матеріалів України; Харченка В.В. – завідувача лабораторії Дніпропетровського НДІ судової експертизи. На обговорення та захист дисертаційних робіт випускова кафедра запрошує також

представників підприємств (організацій)-роботодавців, а також відомих в Україні професіоналів-практиків, які мають науковий ступінь.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Метою підвищення кваліфікації викладачів у Академії є їх професійний розвиток. Згідно зі ст. 52 Закону України «Про вищу освіту» ЗВО забезпечує підвищення кваліфікації викладачів за самостійно обраною ними формою та видом навчання один раз на п'ять років відповідно до «Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників у ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» (<https://cutt.ly/EhxZvgJ>). Педагогічні та науково-педагогічні працівники Академії можуть підвищувати кваліфікацію як в Україні, так і за кордоном. Право підвищення професійного рівня викладачів через академічну мобільність Академія регламентує через документ ЗВО «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність у Державному вищому навчальному закладі «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» (<https://cutt.ly/zhxZb6o>). Основними видами підвищення кваліфікації в ЗВО є навчання за програмою підвищення кваліфікації, у тому числі участь у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо, а також стажування. Окремі види діяльності, такі як участь у програмах академічної мобільності, наукове стажування, самоосвіта, здобуття наукового ступеня або вищої освіти, визнані також як підвищення кваліфікації відповідно до зазначеного вище Порядку. При цьому обсяг підвищення кваліфікації шляхом участі викладача у програмі академічної мобільності та інформальної освіти (самоосвіти) зараховується в межах визнаних результатів навчання, але не більше ніж 30 год або один кредит ЄКТС на рік (п. 37 Порядку), а один тиждень наукового стажування – в обсязі 30 год або одного кредиту ЄКТС (п. 35. Порядку). Науковий, освітній та практичний досвід викладачів постійно нарощується завдяки: підвищенню кваліфікації, як професійної (Беліков А.С., Налисько М.М., Шаломов В.А., Пилипенко О.В., Рабіч О.В., Діденко Л.М.), так і мовної (отримання викладачами кафедри сертифікатів з володіння англійською мовою на рівні B2: у 2018 р. – Карасьов О.Г., Клименко Г.О., у 2019 р. – Берлов О.В.; отримання викладачами кафедри сертифікатів з володіння державною мовою: у 2019 р. – 8 викладачів кафедри); особистій активності викладачів у міжнародних безпекових проєктах, форумах та конференціях (Беліков А.С., Налисько М.М., Шаломов В.А., Пилипенко О.В.). Підтверджено під час інтерв'ювання з гарантом ОП і НПП, а також відповідними документами, які були представлені на запит ЕГ для ознайомлення. Одним із елементів моніторингу рівня професіоналізму викладача в Академії є відкриті заняття, звітування кафедр за навчальний рік, в тому числі щодо рівня наукової та професійної активності (<https://cutt.ly/1hxZQFc>). За останні п'ять років, як було зазначено гарантом ОП на онлайн-зустрічі, науково-педагогічними працівниками, що здійснюють підготовку здобувачів за освітньо-науковою програмою, яка акредитується, захищено одна докторська (Налисько М.М.) і чотири кандидатських дисертації (Андрєєва А.В., Берлов О.В., Клименко Г.О., Крекнін А.А.).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

ЗВО передбачено механізми стимулювання творчої праці, педагогічного новаторства та викладацької майстерності викладачів шляхом матеріального і морального заохочення в межах планового фонду заробітної плати, прописані Колективним договором, п. 6.1.13 та «Положенням про преміювання працівників», Додаток № 5 (https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/05/Koldogovor_2017-2020.pdf). Також стимулювання викладацької майстерності передбачено п. 30 розділу 6 «Правила внутрішнього розпорядку для працівників ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/04/Pravyla-vnutrishnogo-rozporjadku.pdf>). З метою підвищення рівня наукових досліджень в Академії, зростання публікаційної активності та стимулювання вчених до публікації їхніх результатів у провідних наукових виданнях, що індексуються в міжнародних наукометричних базах даних Scopus та Web of Science, передбачено преміювання як працівників, так і здобувачів вищої освіти згідно з Положенням ПП 1-26.03:2019 (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/Polozhennya-pro-premiuvannya-pratsivnykiv-i-zdobuvachiv-vyshhoji-osvity.pdf>). Слід зазначити, що у 2019 р. за плідну багаторічну науково-педагогічну працю отримали премії доценти кафедри безпеки життєдіяльності Пилипенко О.В. та Шаломов В.А., а професору Белікову А.С. було присвоєно звання Заслуженого діяча науки і техніки України (підтверджено під час інтерв'ювання з гарантом ОП і науково-педагогічними працівниками).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильні сторони: 1. На кафедрі, яка є випусковою, існує наукова школа професора Белікова А.С. 2. Під час реалізації ОП постійно залучаються професіонали-практиків з метою підвищення якості підготовки здобувачів, а також подолання розриву між теорією і практикою, освітою й виробництвом. 3. Академічний потенціал кафедри безпеки життєдіяльності, задіяний до реалізації освітньо-наукової програми, забезпечує високу ефективність процесу підготовки докторів філософії, що підтверджується їх науковим, освітнім та практичним досвідом. 4. Система заохочення викладацької майстерності досить розвинена і включає матеріальне і професійне заохочення. Позитивні практики 1. За останні п'ять років науково-педагогічними працівниками, що здійснюють підготовку здобувачів за

освітньо-науковою програмою, яка акредитується, захищено одна докторська (Налисько М.М.) і чотири кандидатських дисертації (Андрєєва А.В., Берлов О.В., Клименко Г.О., Крекнін А.А.). 2. ЗВО передбачено механізми стимулювання творчої праці, педагогічного новаторства та викладацької майстерності викладачів шляхом матеріального і морального заохочення в межах планового фонду заробітної плати. 3. З метою підвищення рівня наукових досліджень в Академії, зростання публікаційної активності та стимулювання вчених до публікації їхніх результатів у провідних наукових виданнях, що індексуються в міжнародних наукометричних базах даних Scopus та Web of Science, передбачено преміювання як працівників, так і здобувачів вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкі сторони: не виявлено. Недоліки: не виявлено. Рекомендації щодо удосконалення: 1. Збільшити частку підвищення кваліфікації НПП за міжнародними програмами академічної мобільності. 2. Доцільно у вкладці «Академія» зробити ще одну рубрику «Вакансії», яка за гіперпосиланням буде направляти на сторінку на якій оголошуються конкурс на заміщення посад НП (<https://pgasa.dp.ua/hp-2/konkursni-komisiyi-2/>). 3. При проходженні підвищення кваліфікації дотримуватися відповідності викладача навчальній дисципліні, яку вони викладають.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Зважаючи на наведені сильні сторони і позитивні практики, а також рекомендації щодо удосконалення ОП у контексті критерію 6 експертна група дійшла висновку, що ОП за спеціальністю 263 «Цивільна безпека» відповідає рівню В за критерієм 6, оскільки: академічна та професійна кваліфікація викладачів, які задіяні у реалізації ОП, забезпечує досягнення її цілей та програмних результатів навчання; при відборі викладачів враховується їх рівень професіоналізму, що в повній мірі дозволяє забезпечити освітній процес за ОП «Цивільна безпека»; Академія залучає професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу, а також сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями та стимулює розвиток викладацької майстерності.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ мала змогу ознайомитись у формі презентації з ресурсами ДВНЗ ПДАБА, у тому числі будівельного факультету та факультету цивільної інженерії та екології, за результатами яких зроблено висновок, що матеріально-технічні ресурси ДВНЗ ПДАБА є достатніми для забезпечення освітнього процесу за даною ОП, досягнення визначених освітньою програмою цілей та ПРН. Наявні матеріально-технічні ресурси ДВНЗ ПДАБА відповідають сучасним вимогам викладання та навчання. Академія має власні навчальні корпуси та гуртожитки, буфет; плавальний басейн; спортивно-оздоровчий табір; актову залу; пункт медичного обслуговування. Всі приміщення, де здійснюється навчання за ОП, знаходяться у гарному технічному стані, обладнані сучасними технічними засобами та меблями. Навчальний процес за ОП проходить в спеціалізованих лабораторіях (науково-дослідна лабораторія (НДЛ) кафедри БЖД; НДЛ цивільної та пожежної безпеки; вимірювальна лабораторія НДЧ ПДАБА; віртуальні лабораторії) тощо. Наукові дослідження аспіранти проводять як в науково-дослідних лабораторіях, так і на підприємствах-партнерах. В Академії діє науково-технічна бібліотека, яка має достатній фонд навчальної та наукової літератури (понад 600 тис. примірників), у тому числі за спрямованістю ОП. В бібліотеці є 8 читальних залів на 278 місць. Також бібліотека має свій електронний репозитарій (<http://srd.pgasa.dp.ua:8080>). Таким чином, всі освітні компоненти ОП забезпечені фаховою літературою. Також електронною бібліотекою забезпечено доступ до міжнародних баз даних, у тому числі Scopus і Web of Science. Навчально-методичне забезпечення (НМЗ) є достатнім для реалізації ОП та доступне в бібліотеці ЗВО, у тому числі в електронному вигляді («Віртуальний читальний зал» на платформі Office 365). Для забезпечення освітніх компонент ОП науково-педагогічними працівниками кафедри, зокрема гарантом ОП, розроблено чимало власного навчально-методичного забезпечення. В Академії постійно здійснюється робота щодо покращання матеріально-технічного та оновлення навчально-методичного забезпечення. Інформація про фінансову діяльність закладу є загальнодоступною, оскільки розміщена на вебсайті Академії (<https://tinyurl.com/y5xc46xt>; <https://pgasa.dp.ua/hp-2/finansova-diyalnist>). Дистанційну освіту в ДВНЗ ПДАБА реалізовано на платформі «Office 365», яка дозволяє в повній мірі реалізувати освітній процес. Аспірант даної ОП Железняков Є. та випускник ОП Мещерякова І. засвідчили свою задоволеність матеріально-технічними ресурсами та навчально-методичним забезпеченням Академії. Представники ради молодих учених ДВНЗ ПДАБА наголосили, що у разі необхідності, заклад забезпечує своїх аспірантів місцем проживання у гуртожитку з належними умовами.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Онлайн-зустрічі засвідчили, що ДВНЗ ПДАБА забезпечує аспірантам та викладачам безоплатний доступ до інформаційних ресурсів та інфраструктури, які потрібні для навчального процесу, викладацької та наукової діяльності в межах ОП. Здобувачі вищої освіти отримують інформацію із різних інформаційних джерел: соціальних мереж (<https://www.facebook.com/pgasa.prkom>), електронних ресурсів Академії, у тому числі бібліотеки (<http://library.pgasa.dp.ua/index.php/en/>), вебсайту (<https://pgasa.dp.ua/>), електронної платформи для дистанційної освіти «Office 365» тощо. Науково-дослідна частина ДВНЗ ПДАБА надає консультативну підтримку здобувачам (<http://srd.pgasa.dp.ua>). У аспірантів є можливість безоплатно користуватися комп'ютерною технікою, навчально-методичною літературою, іншою інфраструктурою ЗВО. Також функціонує репозитарій Академії – електронний архів (<http://srd.pgasa.dp.ua:8080>), який накопичує, систематизує, зберігає та забезпечує довготривалий відкритий доступ до електронних публікацій та електронних версій документів (творів) наукового та навчально-методичного призначення, авторами яких є співробітники (в тому числі сумісники), аспіранти, докторанти, студенти ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури». Інституційний репозитарій ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» заснований на вільному програмному забезпеченні DSpace. У ході зустрічі з експертною групою, аспірант, представники Ради молодих учених та НПП засвідчили свою повну задоволеність даними послугами.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітнє середовище дозволяє задовольнити потреби та інтереси аспірантів за ОП, воно є безпечним для їх фізичного і психічного здоров'я. Адміністрація сприяє розширенню матеріальної бази, забезпеченню психоемоційного комфорту та санітарних умов для навчання і роботи в ДВНЗ ПДАБА. Соціально-побутова інфраструктура Академії включає бібліотеку, буфет, плавальний басейн, спортивно-оздоровчий табір, актову залу для проведення культурно-масових заходів, пункт медичного обслуговування та ін. Для підтримки здобувачів та НПП в Академії організовано дитячий табір, де можна залишити на деякий час дітей з кваліфікованими фахівцями, що є позитивною практикою. Під час зустрічі представники ради молодих вчених висловили свою задоволеність діяльністю дитячого табору, оскільки таким чином ЗВО соціально підтримує науковців закладу. В ДВНЗ ПДАБА забезпечується вільне користування науково-дослідними лабораторіями Академії для проведення експериментальних досліджень. Також ДВНЗ ПДАБА входить до «Дніпровського консорціуму університетів для спільного використання матеріально-технічної бази цих ЗВО при виконанні науково-дослідних робіт». Для реалізації дистанційної освіти в ДВНЗ ПДАБА функціонує електронний ресурс «Office 365» (<https://tinyurl.com/y3rgr3zh>). Здобувачі вищої освіти та НПП мають безоплатний доступ до наукометричних баз даних Scopus, Web of Science. Академія значно піклується безпекою життя та здоров'я як здобувачів, так і працівників ЗВО. За приміщеннями академії постійно здійснюється технічний нагляд, проводяться поточний та капітальний ремонти (наявний паспорт санітарно-технічного стану умов праці в ПДАБА та декларація відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань пожежної безпеки). Психологічною адаптацією здобувачів вищої освіти та забезпечення їх психологічного здоров'я опікується психологічна служба ДВНЗ ПДАБА (<https://tinyurl.com/y5ykwjbw>), яка організовує семінари-тренінги, інтерактивні бесіди, дискусії, круглі столи тощо. Колектив академії бере участь у різноманітних програмах, проєктах та акціях, зокрема програмі «Healthy challenge – 2019» (<https://pgasa.dp.ua/news/healthy-challenge/>), проєкті Міністерства юстиції України «Я маю право» і Всеукраїнській акції «Стоп булінг» тощо. В Академії функціонує скринька довіри. Аспірант даної ОП та випускник ОП, у ході зустрічей з ЕГ, підтвердили, що соціально-побутова інфраструктура забезпечує їх потреби та інтереси. Для виявлення і врахування потреб та інтересів здобувачів в Академії впроваджено систему анкетування учасників освітнього процесу щодо виявлення недоліків в освітньому середовищі (<https://pgasa.dp.ua/anketuvannya>). Для реалізації зазначеної процедури створено лабораторію моніторингу, якості освіти, планування та організації навчального процесу, а також розроблено «Положення про анкетування здобувачів вищої освіти» (<https://tinyurl.com/y5cak6r8>).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Вивчення нормативних документів ЗВО, результати зустрічей із фокус-групами підтвердили, що ДВНЗ ПДАБА на належному рівні забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну, соціальну та психологічну підтримку здобувачів, зокрема даної ОП. Консультування аспірантів щодо освітньої та наукової діяльності даної ОП безпосередньо здійснюють відділ аспірантури та докторантури, деканат факультету цивільної інженерії та екології, науковий керівник, гарант ОП, випускова кафедра, ректорат та інші структурні підрозділи Академії. Комунікація викладачів зі здобувачами ОП здійснюється безпосередньо під час лекцій, практичних занять, консультацій тощо. Інформування аспірантів щодо організації освітнього процесу здійснюється шляхом оприлюднення нормативної документації ЗВО та інформаційних матеріалів, а також елементів громадського життя та діяльності Академії на офіційному її вебсайті (<https://pgasa.dp.ua>). Науково-дослідна частина ДВНЗ ПДАБА надає консультативну підтримку здобувачів, значна інформація надана у відкритому доступі (<http://srd.pgasa.dp.ua>), при цьому досить

активно функціонує науково-технічна рада Академії. Соціальна підтримка здійснюється через профспілковий комітет Академії із залученням ради молодих вчених, яка є важливою ланкою комунікації із аспірантами та забезпечує захист їх прав та інтересів, має своїх представників у колегіальних органах управління ЗВО, приймає активну участь у громадському житті ДВНЗ ПДАБА. В ЗВО існує підтримка публікаційної діяльності в Академії, так відповідно до «Положення про преміювання працівників і здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» за публікації у виданнях, які входять до наукометричних баз даних Scopus і Web of Science, передбачена грошова допомога. Для соціальної та психологічної підтримки проводяться різноманітні семінари, тренінги, круглі столи, зустрічі, а також надаються практичним психологом індивідуальні консультації (на сайті у відкритому доступі є мобільний телефон та електронна адреса (<https://tinyurl.com/y5ykwjwb>)). У ПДАБА запроваджена система анкетувань для вивчення думки та потреб учасників освітнього процесу. При інтерв'юванні аспірант та випускник за ОП підтвердили свою задоволеність освітньою, організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою, які створені в Академії.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

ДВНЗ ПДАБА впроваджує заходи для забезпечення зручності та комфортності перебування в Академії особам з обмеженими можливостями, що потребують допомоги. Для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами розроблено: «Положення про організацію інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами» (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/inklyuzivne-navchavnnya.pdf>); «Концепція: Реконструкція будівель ПДАБА. Заходи по доступності будівель для маломобільних груп населення» (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/04/kontseptsyya.-dlya-maksa-pdf.pdf>). Заходи, що розглядаються в зазначеній вище Концепції спрямовані на рішення наступних питань: організацію безпорогового входу в приміщення, демонтаж перегородок і організацію безпорогових двірних проїмів, заміну сходинок пандусами з нахилом до 8 %, облаштування додаткових ліфтів та підйомної платформи. В Академії вже розпочата робота над втіленням в життя плану реконструкції (облаштування пандусу, заміна обладнання санвузлів, облаштування ліфтових майданчиків тощо). Стимулює роботу зі створення відповідних умов особам з особливими потребами в ЗВО наказ від 26.02.2019 р. №110 «Про затвердження Порядку супроводу (надання допомоги) осіб з обмеженими фізичними можливостями, громадян похилого віку, вагітних, інших маломобільних груп населення під час перебування на території академії» (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/Nakaz-vid-26.02.1019g.-110.pdf>). Результати зустрічей показали, що в Академії для зазначеної вище категорії осіб створені сприятливі умови, та надається підтримка з боку керівництва, викладачів та здобувачів, і у разі необхідності, маломобільні особи забезпечені супроводом чи працівником Академії, також вони мають можливість скористатись кнопкою виклику чергових служб. В ЗВО надається належна психологічна підтримка – здобувачі мають змогу звернутись до практичного психолога у будь-якій формі – особиста зустріч, консультація телефоном чи надіслати звернення на електронну адресу (<https://tinyurl.com/y5ykwjwb>). На даний час на ОП особи з особливими освітніми потребами не навчаються.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

В Академії політика діяльності спрямована на попередження конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією) та максимальної відкритості у спілкуванні зі всіма учасниками освітнього процесу та прийнятті рішень. Сприяють зазначеній політиці розроблені ЗВО нормативні документи: «Положення про запобігання конфлікту інтересів, оскарження процедури та результатів підсумкового контролю у ДВНЗ ПДАБА» (<https://tinyurl.com/y29b2xr5>); «Порядок процедури врегулювання конфліктних ситуацій та розгляду скарг, пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією серед учасників освітнього процесу ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» (<https://tinyurl.com/y3f24tap>). У зазначеному вище Положенні визначені загальні засади політики запобігання конфліктним ситуаціям та представлено алгоритм дій щодо врегулювання конфліктних ситуацій. Так, у разі виникнення конфліктної ситуації учасники освітнього процесу мають право звернутися до керівництва Академії чи керівників структурних підрозділів академії особисто, або звернутися зі скаргою письмово, усно, через електронний ресурс чи через скриньку довіри. Здобувачі вищої освіти також можуть звернутися до відділу аспірантури та докторантури, психологічної служби Академії, органів студентського самоврядування, ради молодих вчених, представники яких беруть участь у роботі колегіальних органів управління Академії та органів громадського самоврядування. Розгляд скарг здійснюють комісії з врегулювання конфліктної ситуації, за створення яких та їх функції відповідає декан факультету. Процедура розгляду конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією) здійснюється відповідно до Порядку роботи зі зверненнями та організації особистого прийому громадян у ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/Nakaz.pdf>). У ході проведених зустрічей під час онлайн-візиту було підтверджено обізнаність викладачів, співробітників та аспіранта ОП щодо існуючої в Академії політики і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), і з'ясовано, що ця процедура є доступною для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації ОП. Додатково було з'ясовано, що під час реалізації ОП конфліктних ситуацій, які розглядалися відповідними комісіями, у викладачів і здобувачів не виникало, всі

потенційні конфлікти вирішувалися за взаємним порозумінням. При опитуванні, яке проводила експертна група, аспірант Железняков Є. засвідчив, що у нього конфліктних ситуацій за період навчання не виникало.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильні сторони: 1. Електронною бібліотекою забезпечено доступ до міжнародних баз даних, у тому числі Scopus і Web of Science. 2. ДВНЗ ПДАБА входить до «Дніпровського консорціуму університетів для спільного використання матеріально-технічної бази цих ЗВО при виконанні науково-дослідних робіт». 3. Здобувачі вищої освіти та НПП мають безоплатний доступ до наукометричних баз даних Scopus, Web of Science. 4. В ЗВО функціонує психологічна служба (<https://tinyurl.com/y5ykwjbw>), яка організовує семінари-тренінги, інтерактивні бесіди, дискусії, круглі столи тощо. 5. В Академії політика діяльності спрямована на попередження конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією) та максимальної відкритості у спілкуванні зі всіма учасниками освітнього процесу та прийнятті рішень. Позитивні практики: 1. Науково-педагогічними працівниками кафедри, зокрема гарантом ОП, розроблено чимало власного навчально-методичного забезпечення. 2. Дистанційну освіту в ДВНЗ ПДАБА реалізовано на платформі «Office 365». 3. Науково-дослідна частина ДВНЗ ПДАБА надає консультативну підтримку аспірантам. 4. Для підтримки здобувачів та НПП в Академії організовано дитячий табір, де можна залишити на деякий час дітей з кваліфікованими фахівцями. 5. Колектив Академії бере участь у різноманітних програмах, проєктах та акціях, зокрема програмі «Healthy challenge – 2019» (<https://pgasa.dp.ua/news/healthy-challenge/>), проєкті Міністерства юстиції України «Я маю право» і Всеукраїнській акції «Стоп булінг» тощо. 6. Для виявлення і врахування потреб та інтересів здобувачів в Академії впроваджено систему анкетування учасників освітнього процесу щодо виявлення недоліків в освітньому середовищі. 7. В ЗВО існує підтримка публікаційної діяльності в Академії, так відповідно до «Положення про преміювання працівників і здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» за публікації у виданнях, які входять до наукометричних баз даних Scopus і Web of Science, передбачена грошова допомога. 8. ДВНЗ ПДАБА розробив план реконструкції, який представлений в документі ЗВО «Концепція: Реконструкція будівель ПДАБА. Заходи по доступності будівель для маломобільних груп населення». Заходи, що розглядаються в зазначеній вище Концепції, спрямовані на рішення наступних питань: організацію безпорогового входу в приміщення, демонтаж перегородок і організацію безпорогових двірних проїмів, заміну сходинок пандусами з нахилом до 8 %, облаштування додаткових ліфтів та підйомної платформи. В Академії вже розпочата робота над втіленням в життя плану реконструкції.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкі сторони: не виявлено. Недоліки: не виявлено. Рекомендації щодо удосконалення: 1. Висвітлити на сайті Академії результати опитування аспірантів з приводу їх задоволеності матеріально-технічними ресурсами, навчально-методичного забезпечення, освітніми ресурсами тощо із зазначенням конкретних заходів щодо їх врахування. 2. На вебсайті ДВНЗ ПДАБА в нижньому горизонтальному полі надати електронний функціонал для скриньки довіри, через який учасники освітнього процесу зможуть звернутися зі своїми проблемами, пропозиціями чи зауваженнями, у тому числі анонімно.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Зважаючи на наведені сильні сторони та позитивні практики, а також враховуючи, по-перше, наявні матеріально-технічні ресурси, відкритий доступ до інфраструктури, інформаційних ресурсів та створені належні умови для навчання та проживання аспірантів, у тому числі осіб з обмеженими можливостями, по-друге, запроваджену політику та процедури вирішення конфліктних ситуацій, по-третє, достатнє забезпечення освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів, що в цілому створює достатні та сприятливі умови для досягнення цілей, завдань, програмних результатів навчання, експертна група констатує повну відповідність ОП та діяльності за цією ОП критерію 7.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми у ДВНЗ ПДАБА регулюються його внутрішніми нормативними документами (<https://pgasa.dp.ua/hp-2/e-doc/polozhennya/>), серед яких: «Положення про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури», «Про освітні програми зі спеціальностей у ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури», «Положення про гарант освітньої програми спеціальності», «Положення про групи забезпечення освітніх програм зі спеціальностей ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури», «Положення про проектні групи спеціальностей ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури», «Положення про моніторинг якості освіти в Державному вищому навчальному закладі «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури», «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в Державному вищому навчальному закладі «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури». У зазначених вище документах встановлені вимоги до структури та оформлення освітньої програми, у тому числі до її форми, змісту та обсягу, визначені функції, права і обов'язки Гаранта освітньої програми, а також означені процедури започаткування, розроблення, затвердження, моніторингу та перегляду освітньої програми і процедури формування груп забезпечення та проектних груп з визначенням їх функцій, відповідальності та взаємодії зі структурними підрозділами. Аналіз ОП та нормативних документів ДВНЗ ПДАБА показав, що процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми, які нормативно встановлені в ЗВО, є зрозумілими і містять основні відомості в обсязі, який дозволяє їх впровадити, і вони дотримані під час розроблення, затвердження та реалізації ОП. Результати опитувань Гаранта, викладачів, аспіранта та випускника ОП показали, що вони надають свої пропозиції щодо покращення ОП (відображено в підкритеріях 1.2, 4.4 та 6.3 цього звіту), ці пропозиції обговорюються та враховуються в установленому в нормативних документах ЗВО порядку (протокол засідання кафедри безпеки життєдіяльності від 22.05.2019 р. № 18, протокол засідання науково-технічної ради ДВНЗ ПДАБА від 11.03.2020 р. № 3 та ін.), а остаточна редакція освітньо-наукової програми після громадського обговорення розглядається та затверджується вченою радою Академії (протокол вченої ради ДВНЗ ПДАБА від 22.09. 2020 № 2).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Проведені зустрічі підтвердили, що здобувачі безпосередньо долучаються до процесу періодичного перегляду ОП, додатковим підтвердженням є наявність у складі розробників ОП редакції 2020 року здобувача третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти Мещерякової І.В. Свої пропозиції здобувачі висловлюють під час проведення різного типу опитувань, які здійснюються в Академії, а також у здобувачів існує тісний професійний зв'язок з Гарантом ОП, а також з іншими членами групи забезпечення ОП та робочою групою з розробки ОП. Здобувачі ОП приймають участь у засіданнях кафедри безпеки життєдіяльності та в засіданнях робочої групи безпеки життєдіяльності (протокол засідання робочої групи безпеки життєдіяльності від 28.08.2020 № 1), де постійно обговорюються питання, пов'язані з освітніми програмами, які реалізуються на кафедрі, та освітнього процесу за даними освітніми програмами. В ДВНЗ ПДАБА діє рада молодих вчених (<https://pgasa.dp.ua/rada-molodyh-vchenyh/>). Рада молодих вчених та аспіранти є повноцінними партнерами у всіх процесах забезпечення якості освітніх програм в Академії. Представники ради молодих вчених входять до складу вченої ради ДВНЗ ПДАБА (<https://pgasa.dp.ua/academy/struktura/upravlinnya/vchena-rada/>), що дозволяє їм брати безпосередню участь в управлінні ЗВО, а також висувати пропозиції щодо організації навчального процесу. Хоча аспірант та випускник за ОП володіють інформацією про склад ради молодих вчених і їх представництво у вченій раді ДВНЗ ПДАБА, відсутність на вебсайті ЗВО інформації про склад цих рад в певній мірі обмежує можливості аспірантів, оскільки зараз вони базуються на особистій комунікації і при збільшенні обсягів освітньо-наукової програми цей особистий зв'язок може бути не забезпечений. Також раді молодих вчених необхідно більш детально ознайомитись з вимогами законодавства України щодо діяльності органів самоврядування здобувачів та привести нормативні документи ради молодих вчених у відповідність до існуючих вимог, особливу увагу при цьому приділити процедурам обрання складу ради молодих вчених.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Основним роботодавцем для ОП є сам Державний вищий навчальний заклад «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури», підприємства критичної інфраструктури та установи і організації, які відповідають за цивільну безпеку в регіоні або є контролюючим органом в питаннях цивільного захисту. Безпосередньо, до процесу оновлення ОП редакції 2020 року були залучені фахівці в галузі професійної освіти та цивільної безпеки: д.т.н., с.н.с., т.в.о. генерального директора Державна установа «Національний науково-дослідний інститут промислової безпеки та охорони праці» Держпраці та Національної академії наук України Кружилко О.С.; д.е.н., заслужений юрист України, директор Дніпропетровського науково-дослідного інституту судових експертиз Коваленко О.В.; д.т.н., проф., кафедри охорони праці та цивільної безпеки Національного ТУ «Дніпровська політехніка» Чеберячко С.І. За результатами зустрічей з роботодавцями, викладачами та гарантом освітньої програми експертною групою підтверджено, що зовнішні роботодавці неодноразово брали участь в обговоренні структури і компонентів ОП та надавали свої пропозиції щодо покращення змісту ОП, у тому числі на засіданнях кафедри безпеки життєдіяльності

(протоколи засідання кафедри безпеки життєдіяльності від 22.05.2020 р. № 18 та від 09.06.2020 р.). Надані роботодавцями пропозиції та зауваження більше стосувалися складу та змісту навчальних дисциплін циклу професійної підготовки та вибіркових дисциплін, які мають спрямованість за спеціальністю «263 Цивільна безпека», а також направлені на збільшення обсягу науково-практичної практики. Пропозиції та зауваження роботодавців обговорювались на засіданнях кафедри безпеки життєдіяльності та робочої групи безпеки життєдіяльності, а також при безпосередніх зустрічах з викладачами зазначених вище дисциплін, що дозволило їх максимально врахувати.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

За даною ОП перший випуск відбувся у жовтні 2020 році в обсязі – 1 особа. Після завершення навчання випускниця Мещерякова І.В. працює на кафедрі безпеки життєдіяльності Державного вищого навчального закладу «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури». В цілому на цій кафедрі існує практика обліку випускників та здійснюється постійний контакт з ними щодо їхнього кар'єрного шляху. Академія приділяє значну увагу своєму іміджу і одним із механізмів, який вона застосовує, є висвітлення на вебсайті ДВНЗ ПДАБА видатних випускників (<https://pgasa.dp.ua/academy/vidatni-vipuskniki/>), що говорить про існування в ДВНЗ ПДАБА загальної практики збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Система забезпечення якості ЗВО врегульована нормативними документами: «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в Державному вищому навчальному закладі «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» – Стандарт ОД-02-17 (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/pro-sistemu-vnutrishnogo-zabezpechennya-yakosti-osviti.pdf>); «Положення про моніторинг якості освіти в Державному вищому навчальному закладі «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» – Стандарт ОД-03-17 (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/pro-monitoring-yakosti-osviti.pdf>). Ці Положення потребують удосконалення, особливо у частині обов'язків і відповідальності учасників освітнього процесу та організаційних і допоміжних структурних підрозділів ЗВО. Так, наприклад, доцільно процедури, які визначено в п.2.2 Стандарту ОД-02-17, описати з наданням всіх етапів їх реалізації, при цьому вказати, хто саме виконує даний етап і хто контролює його виконання, у тому числі якість виконання. Процедуру періодичного перегляду освітньої програми також доцільно відобразити поетапно, або надати посилання на інший нормативний документ, в якому ця процедура буде встановлена: «Про освітні програми зі спеціальностей у ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2020/09/Standart-OP-03-20.pdf>). Не варто в Стандарті ОД-02-17 надавати широко інформацію про механізми (інструменти), які дозволяють проводити контрольні заходи, оскільки вони повинні постійно удосконалюватися і розширюватися. Достатньо для кожної процедури забезпечення якості надати перелік контрольних заходів з оцінки якості виконання і реалізації цієї процедури. Стандарт ОД-03-17 визначає моніторинг якості освіти в ЗВО, який складається лише з трьох складових (моніторинг кількісних та якісних показників кадрового забезпечення освітньої діяльності; моніторинг якості навчально-методичного забезпечення освітньої діяльності; моніторинг оцінювання якості знань здобувачів), що не є достатнім. Також в ОД-03-17 необхідно встановити чіткі процедури організації, управління та методичного супроводу проведення моніторингу, і ці процедури описати з наданням усіх етапів їх реалізації та вказати, хто саме виконує даний етап і хто контролює його виконання, у тому числі якість виконання. Визначенні вище недоліки в нормативній базі ЗВО не вплинули на вчасне реагування на виявлені недоліки в ОП, що пояснюється двома фактами. По-перше це високій рівень кваліфікації Гаранта ОП, викладачів та групи забезпечення, які постійно вдосконалюються щодо забезпечення якості ОП та освітнього процесу. По-друге, в ЗВО прийнята форма освітніх програм, яка передбачає, що зміст кожної освітньої програми вміщує розділ «VII Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти» («Про освітні програми зі спеціальностей у ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»: <https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2020/09/Standart-OP-03-20.pdf>).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОП є первинною. На момент акредитації ОП (онлайн візиту) в ДВНЗ ПДАБА було проведено цілу низку акредитацій освітніх програм (https://pgasa.dp.ua/zvity_somoanalizu/). Нажаль, на вебсайті Академії відсутні інформаційні відомості (звід відгуків) щодо врахування рекомендацій експертних груп, наданих у відповідних звітах, та рекомендацій галузевих експертних рад, які представлені у їх висновках. Значна кількість проведених акредитацій в ЗВО, а також відсутність на вебсайті ДВНЗ ПДАБА систематизації документації за роками або галузями знань чи спеціальностями, не дозволяє провести повний аналіз всіх звітів експертних груп та висновків ГЕР, тому такий аналіз проводився вибірково. Так, було визначено, що більшість технічних рекомендацій, пов'язаних з сайтом Академії, вирішені, а також удосконалені освітні програми та нормативні документи ЗВО. У той же час визначено ряд рекомендацій, які характерні для декількох освітніх програм. У звіті експертів «Про результати

акредитаційної експертизи освітньо-наукової програми третього рівня вищої освіти «Промислове та цивільне будівництво» надано рекомендації, що в повній мірі співпадають з рекомендаціями даного звіту, а це говорить про системний недолік освітніх програм ДВНЗ ПДАБА та освітнього процесу. Так за критерієм 1, зазначеної вище освітньої програми, надано рекомендацію «доцільно на сайті ДВНЗ ПДАБА організувати широке обговорення програми ...»; за 10 критерієм – «Рекомендується забезпечувати щонайменше одну можливість для стажування кожного здобувача за кордоном впродовж навчання за даною ОНП.». Для аналізу врахування ЗВО результатів зовнішнього забезпечення якості вищої освіти було б доречно Академії створити документ (окремий онлайн-ресурс), який би відображав врахування зауважень та пропозицій, які сформульовані під час акредитацій.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Під час акредитації члени експертної групи мали змогу пересвідчитися в тому, що Державний вищий навчальний заклад «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» прагне до постійного підвищення культури якості шляхом врахування думки усіх внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів на всіх етапах розробки та оновлення освітньої програми. Зокрема, відповідна культура якості формується в процесі спільного вирішення питань щодо: оновлення освітньої програми та змісту навчальних дисциплін; підготовки навчально-методичних матеріалів; узагальнення передового досвіду навчально-методичної роботи викладачів та провідних фахівців-практиків тощо. Існуюча під час зустрічей атмосфера діалогу та відкритості дозволяє стверджувати, що в ЗВО наявна культура якості в академічній спільноті.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильні сторони: 1. Академія приділяє значну увагу своєму іміджу і одним із механізмів, який вона застосовує, є висвітлення на вебсайті ДВНЗ ПДАБА видатних випускників (<https://pgasa.dp.ua/academy/vidatni-vipuskniki/>), що говорить про існування в ДВНЗ ПДАБА загальної практики збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників. 2. Високий рівень кваліфікації Гаранта ОП, викладачів та групи забезпечення, які постійно вдосконалюються щодо забезпечення якості ОП та освітнього процесу. 3. В ЗВО прийнята форма освітніх програм, яка передбачає, що зміст кожної освітньої програми вміщує розділ «VII Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти» («Про освітні програми зі спеціальностей у ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»). Позитивні практики: 1. На кафедрі безпеки життєдіяльності існує практика обліку випускників та здійснюється постійний контакт з ними щодо їхнього кар'єрного шляху.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкі сторони: 1. Стандарт ОД-03-17 визначає моніторинг якості освіти в ЗВО, який складається лише з трьох складових, що не є достатнім. 2. На вебсайті Академії відсутні інформаційні відомості (звід відгуків) щодо врахування рекомендацій експертних груп, наданих у відповідних звітах, та рекомендацій галузевих експертних рад, які представлені у їх висновках, що ускладнює проведення аналізу з визначення системних недоліків освітніх програм ДВНЗ ПДАБА та освітнього процесу. 3. Відсутність на вебсайті ДВНЗ ПДАБА систематизації документації з акредитації освітніх програм за роками або галузями знань чи спеціальностями. Недоліки: 4. Відсутність на вебсайті ЗВО інформації про склад вченої ради Академії та склад ради молодих вчених. 5. Нормативні документи ради молодих вчених не в повній мірі відповідають вимогам законодавства України (Закон України «Про освіту», Закон України «Про вищу освіту»). 6. Потребують удосконалення Стандарти ОД-02-17 та ОД-03-17, особливо у частині обов'язків і відповідальності учасників освітнього процесу та організаційних і допоміжних структурних підрозділів Академії. Рекомендації щодо удосконалення: 1. На відповідних сторінках вебсайту ЗВО додати інформацію про склад вченої ради Академії та склад ради молодих вчених. 2. Раді молодих вчених необхідно привести свої нормативні документи у відповідність до існуючих вимог, особливо увагу при цьому приділити процедурам обрання складу ради молодих вчених. 3. Удосконалити Стандарти ОД-02-17 та ОД-03-17, особливо у частині обов'язків і відповідальності учасників освітнього процесу та організаційних і допоміжних структурних підрозділів Академії. 4. Доцільно процедури, які визначено в п.2.2 Стандарту ОД-02-17, описати з наданням всіх етапів їх реалізації при цьому вказати, хто саме виконує даний етап і хто контролює його виконання, у тому числі якість виконання. Процедуру періодичного перегляду освітньої програми також доцільно відобразити поетапно, або надати посилання на інший нормативний документ, в якому ця процедура буде встановлена. Не варто в Стандарті ОД-02-17 надавати широко інформацію про механізми (інструменти), які дозволяють проводити контрольні заходи, оскільки вони повинні постійно удосконалюватися і розширюватися. Достатньо для кожної процедури забезпечення якості надати перелік контрольних заходів з оцінки якості виконання і реалізації цієї процедури. 5. В ОД-03-17 необхідно встановити чіткі процедури організації, управління та методичного супроводу проведення моніторингу, і ці процедури описати з наданням усіх етапів їх реалізації та вказати, хто саме виконує даний етап і хто контролює його виконання, у тому числі якість виконання. 6. Створити документ (окремий онлайн-ресурс), який би відображав врахування зауважень та пропозицій, які сформульовані під час акредитацій.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Освітня діяльність за ОП загалом відповідає Критерію 8, оскільки: ДВНЗ ПДАБА послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми; рада молодих вчених та аспіранти є повноцінними партнерами у всіх процесах забезпечення якості освітніх програм; до процесу оновлення ОП безпосередньо залучаються фахівці в галузі професійної освіти та цивільної безпеки; на кафедрі безпеки життєдіяльності ведеться облік випускників та здійснюється постійний контакт з ними щодо їхнього кар'єрного шляху; система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки, у тому числі при акредитації освітніх програм; в Академії налагоджена ефективна співпраця між всіма учасниками освітнього процесу, що говорить про існування корпоративної культури якості. Визначенні вище недоліки в нормативній базі ЗВО не вплинули на вчасне реагування на виявлені недоліки в ОП, що пояснюється двома фактами. По-перше це високий рівень кваліфікації Гаранта ОП, викладачів та групи забезпечення, які постійно вдосконалюються щодо забезпечення якості ОП та освітнього процесу. По-друге, в ЗВО прийнята форма освітніх програм, яка передбачає, що зміст кожної освітньої програми вміщує розділ «VII Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти» («Про освітні програми зі спеціальностей у ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»: <https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2020/09/Standart-OP-03-20.pdf>).

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В ДВНЗ ПДАБА визначено чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, вони є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації ОП. Ці правила і процедури регулюються згідно документів ЗВО: «Статут Державного вищого навчального закладу «Придніпровська державна академія та будівництва» (<https://tinyurl.com/y4qj28p4>), «Положення про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «Придніпровська державна академія та будівництва» (<https://tinyurl.com/y3qrqpfu>), «Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук» (<https://tinyurl.com/y5buaabt>), «Правила внутрішнього розпорядку для працівників ДВНЗ «Придніпровська державна академія та будівництва» (<https://tinyurl.com/y2tz7tw3>). Нормативно-правові документи ЗВО розміщені на вебсайті Академії у декількох розділах, у тому числі у вкладці «Установчі документи та положення» розділу «Академія» (<https://tinyurl.com/y5963z69>), у вкладці «Планування освітнього процесу» розділу «Освітня діяльність» (<https://tinyurl.com/y58cj6qc>) та на сторінці «Аспірантура та докторантура» (<https://tinyurl.com/y2zdsctx>). Разом з цим, було б доречно у вкладці «Установчі документи та положення» розділу «Академія» розмістити усю нормативну базу ЗВО або зробити гіперпосилання на інші сторінки вебсайту ЗВО. Також доречно проаналізувати документи ЗВО, розміщені на вебсайті, та оновити їх, оскільки, наприклад, сканкопії «Концепція: Реконструкція будівель ПДАБА. Заходи по доступності будівель для маломобільних груп населення» (<https://tinyurl.com/yuku3cz4>) не містить підпис ректора; «Тимчасове положення про щорічне оцінювання діяльності НПП» (<https://tinyurl.com/yuhopboz>) не має підпису і дати; «Положення про атестацію здобувачів вищої освіти» (<https://tinyurl.com/y35zlnku>) та «Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії» (<https://tinyurl.com/y5ch9t2e>) не має запису «Уведено в дію Наказ ректора №_від.»; «Положення про затвердження преміювання працівників та здобувачів вищої освіти ЗВО за публікації у виданнях» (<https://tinyurl.com/y2ob53gr>) - не має дати затвердження ректором. В цілому вебсайт Академії вдало структурований та широко наповнений, що дозволяє легко і швидко знайти потрібну інформацію, що позитивно відображається на прозорості та публічності ЗВО. Зокрема, на вебсайті ЗВО розміщені основні розділи (академія, вступнику, студенту, освітня діяльність, наукова діяльність, міжнародна діяльність) та додаткові вкладки, також відкритий доступ до ресурсів «Бібліотека» тощо. Інформування аспірантів щодо їх прав і обов'язків систематично здійснюється гарантом ОП, відділом аспіранти та докторантури, деканом факультету цивільної інженерії та екології, НПП, допоміжними структурними підрозділами Академії. За результатами проведених зустрічей з усіма фокус-групами підтверджено, що усі учасники освітнього процесу обізнані зі своїми правами та обов'язками і мають доступ до публічної інформації.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Проект ОП, опублікований на вебсайті ЗВО у розділі «Освітня діяльність», вкладка «Громадські обговорення» (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2019/08/ONP-TSB-2020-proekt.pdf>), у якій розміщені три додаткові вкладки «Обговорення програм», «Інші обговорення» та «Архів». Результати опитувань, які провела ЕГ під час онлан-візиту, показали що учасники освітнього процесу та роботодавці обізнані з інформацією про перегляд ОП та знають про розміщення чинної ОП та проекту удосконаленої ОП на офіційному вебсайті Академії. Позитивною практикою Академії є збереження архівних матеріалів, що були виставлені на обговорення. Разом з цим доцільно було б розмістити і результати обговорень (звід відгуків) для кожного проекту документів та вказувати терміни громадського обговорення для кожного з них. Після прийняття документа в дію проект з результатами обговорень потрібно надсилати в архів, оскільки, наприклад, проект ОП, що акредитується, розміщений, а нова редакція ОП за цим проектом вже введена в дію. На сайті ДВНЗ ПДАБА в розділі «Освітня діяльність» підрозділу «Планування навчального процесу» у вкладці «Освітні програми» представлений повний перелік освітніх програм закладу за різними рівнями. На вебсайті Академії вкладку «Освітні програми» було б доцільно зробити окремим підрозділом у розділі «Освітня діяльність». На сторінці «Освітні програми» необхідно передбачити можливість переходу на сторінку кожної освітньої програми ЗВО. Запропонований підхід дозволить запровадити на сторінках освітніх програм повне інформування про освітню програму, у тому числі терміни її акредитації, і більш широко надати інформацію про освітні компоненти освітньої програми, а також застосувати функціонал щодо розгляду проектів освітніх програм (окрема форма зворотного зв'язку для отримання зауважень та пропозицій стейкхолдерів). Також паралельно це дасть можливість запровадити завдяки гіперпосиланню зі сторінки сайту «Громадські обговорення» (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2019/08/ONP-TSB-2020-proekt.pdf>) перехід на сторінки окремих освітніх програм, на яких нова чи чинна редакція освітньої програми надається на громадське обговорення.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ДВНЗ ПДАБА своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/07/ONP-SVO-PDABA-263-PhD-16.pdf>) точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її мету, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних зацікавлених сторін (стейкхолдерів) та суспільства, що підтвердили Гарант, викладачі, аспірант та випускник ОП, а також роботодавці та представники академічної спільноти, які прийшли на відкриту зустріч. На сторінці «Освітні програми» (<https://pgasa.dp.ua/hp-2/e-doc/osvitni-programi>) розміщені усі освітні програми Академії, за якими здійснюється підготовка. Освітні компоненти (силабуси) розміщені у відкритому доступі (<https://pgasa.dp.ua/123-doktor-filosofiyi/tcivilna-bezpeka>), є функціонал для перегляду і скачування, у тому числі вибіркового навчальних дисциплін, які передбачені для третього рівня вищої освіти. Але на сторінку освітніх компонент ОП можна зайти лише через розділ вебсайту «Наукова діяльність», перейти на сторінку «Аспірантура та докторантура» у її підрозділ «Доктор філософії», що у певній мірі ускладнює пошук інформації про зміст ОП. У майбутньому доречно було б розмістити інформацію про освітні компоненти на нововведених сторінках освітніх програм вебсайту.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сильні сторони: 1. Вебсайт Академії вдало структурований та широко наповнений, що дозволяє легко і швидко знайти потрібну інформацію, що позитивно відображається на прозорості та публічності ЗВО. 2. На сайті ДВНЗ ПДАБА в розділі «Освітня діяльність» підрозділі «Планування навчального процесу» у вкладці «Освітні програми» представлений повний перелік освітніх програм закладу за різними рівнями освіти. Позитивні практики: 1. Наявність на вебсайті Академії функціоналу зі збереження архівних матеріалів, що були виставлені на обговорення. 2. Освітні компоненти (силабуси) розміщені у відкритому доступі (<https://pgasa.dp.ua/123-doktor-filosofiyi/tcivilna-bezpeka>), є функціонал для перегляду і скачування, у тому числі вибіркового навчальних дисциплін.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабкі сторони: 1. На сайті ЗВО відсутній функціонал для подання пропозицій та зауважень до проектів освітніх документів ЗВО. 2. На сторінку освітніх компонент ОП можна зайти лише через розділ вебсайту «Наукова діяльність», перейти на сторінку «Аспірантура та докторантура» у її підрозділ «Доктор філософії», що у певній мірі ускладнює пошук інформації про зміст ОП. Недоліки: 1. На вебсайті ЗВО у вкладці «Громадські обговорення» розділу «Освітня діяльність», (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2019/08/ONP-TSB-2020-proekt.pdf>) відсутні результати обговорень (звід відгуків) для кожного проекту документів, а також не вказані терміни громадського обговорення для кожного проекту документу. 2. Сканкопії деяких документів ЗВО, які розміщені на його вебсайті, не містять інформацію про дату введення в дію чи номер та дату наказу про затвердження, підпис ректора тощо. Рекомендації щодо удосконалення: 1. Доречно у вкладці «Установчі документи та положення» розділу «Академія» розмістити усю нормативну базу ЗВО або зробити для певної категорії документів гіперпосилання на інші сторінки

вебсайту ЗВО. 2. Проаналізувати сканкопії документів ЗВО, які розміщені на веб сайті Академії, щодо наявності на них інформації про дату введення в дію чи номер та дату наказу про затвердження, підпис ректора тощо, та при необхідності оновити ці копії. 3. На вебсайті Академії передбачити розміщення результатів обговорень (звід відгуків) для кожного проекту документів та вказувати терміни громадського обговорення для кожного проекту документу. Після прийняття документа в дію проект з результатами обговорень потрібно надсилати в архів, оскільки, наприклад, проект ОП, що акредитується, розміщений, а нова редакція ОП за цим проектом вже введена в дію. 4. На вебсайті Академії вкладку «Освітні програми» було б доцільно зробити окремим підрозділом у розділі «Освітня діяльність». На сторінці «Освітні програми» необхідно передбачити можливість переходу на сторінку кожної освітньої програми ЗВО. Запропонований підхід дозволить запровадити на сторінках освітніх програм повне інформування про освітню програму, у тому числі терміни її акредитації, і більш широко надати інформацію про освітні компоненти освітньої програми, а також застосувати функціонал щодо розгляду проектів освітніх програм (окрема форма зворотного зв'язку для отримання зауважень та пропозицій стейкхолдерів). Також паралельно це дасть можливість запровадити завдяки гіперпосиланню зі сторінки сайту «Громадські обговорення» (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2019/08/ONP-TSB-2020-proekt.pdf>) перехід на сторінки окремих освітніх програм, на яких нова чи чинна редакція освітньої програми буде надається на громадське обговорення. 5. У майбутньому доречно було б розмістити інформацію про освітні компоненти на нововведених сторінках освітніх програм вебсайту.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Зважаючи на чіткість, прозорість та публічність правил і процедур, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, а також відсутність істотних недоліків (сві визначені слабкі сторони та недоліки мають технічний характер, що пов'язано з налаштуванням вебсайту Академії) встановлена повна відповідність за Критерієм 9.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Підготовка до дослідницької та викладацької діяльності здійснюється завдяки отриманню результатів навчання за обов'язковими навчальними дисциплінами ОП: «Наукова іноземна мова» (8 кредитів ЄКТС), «Філософія науки» (6 кредитів ЄКТС), «Методологія, організація і технологія наукових досліджень» (6 кредитів ЄКТС). До циклу професійної підготовки ОП входить навчальна дисципліна, яка цілеспрямовано направлена на набуття аспірантами навичок викладацької майстерності – «Науково-педагогічна підготовка», також ці навички здобувачі набувають під час науково-педагогічної практики. Аналіз тем дисертаційних досліджень аспіранта та випускника показав, що дисципліни професійної підготовки («Проведення інженерно-технічних експертиз», «Моделювання технологічних процесів та систем» та «Радіаційна безпека та радіаційний захист») відповідають їх науковим інтересам і забезпечують разом з дисциплінами на вибір повноцінну підготовку здобувачів до дослідницької діяльності. Дисциплінами на вибір для третього рівня вищої освіти (<https://pgasa.dp.ua/123-doktor-filosofiyi/tcivilna-bezpeka/>), що сформовані за спеціальністю «263 Цивільна безпека» є: «Ергономіка при виконанні технологічних процесів», «Обстеження і паспортизація будівель і інженерних споруд», «Вибухопожежонебезпека виробництв та вибухозахист», «Дослідження екологічної безпеки підприємств», «Психологічні аспекти безпеки праці», «Охорона праці при виконанні робіт з підвищеною небезпекою». Деталізований аналіз робочих програм та силабусів освітніх компонентів ОП показав, що освітні компоненти в цілому дозволяють реалізувати навчання через дослідження, що підтвердили як аспірант, так і випускник ОП. Також вони окреслили відповідність змісту освітньо-наукової програми їх науковим інтересам.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

Перевірка кваліфікації і наукових інтересів наукового керівника аспіранта та випускника (відомості про наукового керівника надаються окремим додатком до цього звіту) та співставлення їх з темами дисертаційних досліджень аспіранта і випускника (відомості про аспірантів надаються окремим додатком до цього звіту), показали повну відповідність наукової діяльності аспірантів з напрямками досліджень наукового керівника. Тема дисертації випускника ОП – Мещерякової Ірини «Підвищення безпеки праці операторів з урахуванням параметрів світлового середовища виробничих приміщень». Всього Мещеряковою І. опубліковано 13 статей. Її науковим керівником є Беліков Анатолій Серафимович. У співавторстві ними опубліковано 2 статті («Напрямки досліджень щодо

створення комфортного світлового середовища», 2018 р.; Comprehensive assessment of working conditions of operators by light environmental factor, 2020 р.). Тема дисертації аспіранта ОП – Железнякова Євгена «Забезпечення оптимальних умов мікроклімату при аварійних ситуаціях в системах теплопостачання». У Железнякова Є. опубліковано 5 статей. Його науковим керівником є також Беліков Анатолій Серафимович. Железняковим Є та Беліковим А.С. опубліковано одну спільну статтю («Забезпечення умов мікроклімату в приміщеннях будівель під час аварійних ситуацій в системах теплопостачання», 2020).

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

У аспірантів є можливість проведення досліджень як в лабораторіях Академії (науково-дослідна лабораторія кафедри БЖД, науково дослідна лабораторія цивільної та пожежної безпеки, вимірювальна лабораторія НДЧ ПДАБА», віртуальні лабораторії дослідження формування та поширення ударних повітряних хвиль та дослідження впливу ударних хвиль на будівельні конструкції), так і в лабораторіях Державного підприємства «Український науково-дослідний інститут медицини транспорту» (договір про науково-творче співробітництво від 15.03.2017 р.), Навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Дніпропетровської області (договір про співпрацю від 07.02.2017 р.), Державного вищого навчального закладу «Донецький національний технічний університет» (договір про співпрацю від 18.03.2020 р.), Харківського національного університету радіоелектроніки (договір про співробітництво від 10.10.2018 р.), Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова (договір про співпрацю від 11.12.2014 р.), Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України (угода про координацію науково-технічного співробітництва від 23.09.2014 р.), ТОВ «АВ Метал груп» (договір про науково-технічне співробітництво від 10.02.2017 р.), ДПТНЗ «Дніпровський центр професійно-технічної освіти» (договір про співробітництво від 22.09.2018р.). ЗВО організовує і проводить значну кількість конференцій, семінарів і круглих столів (<https://pgasa.dp.ua/news/>), що дає можливість аспірантам на безоплатній основі проводити апробацію отриманих ними результатів досліджень. Зазначена інформація аспірантами підтверджена. При цьому було б доцільно на вебсайті Академії у розділі «Наукова діяльність» створити рубрику «Конференції, семінари і круглі столи», що дасть змогу сконцентрувати інформацію про проведення зазначених заходів. Важливу роль у публікаційній активності здобувачів відіграє наявність в ДВНЗ ПДАБА наукових та фахових журналів (<http://library.pgasa.dp.ua/index.php/en/vydannya/naukova-periodyka>): «Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури» (фаховий за спеціальністю 263, категорія Б); «Металознавство та термічна обробка металів» (фаховий), «Економічний простір» (фаховий), «Будівництво. Матеріалознавство. Машинобудування. Серія: Інноваційні технології життєвого циклу об'єктів житлово-цивільного, промислового і транспортного призначення», Серія: Безпека життєдіяльності», Серія: Створення високотехнологічних екокомплексів в Україні на основі концепції збалансованого (сталого) розвитку», Серія: Енергетика, екологія, комп'ютерні технології у будівництві», Серія: Стародубовські читання, Серія: Комп'ютерні системи та інформаційні технології в освіті, науці та управлінні, Серія: Підйомно-транспортні, будівельні та дорожні машини та обладнання» (науковий), «Східна Європа: економіка, бізнес та управління» (фаховий). Публікація в цих журналах проводиться на безоплатній основі.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

ЗВО проводить постійну роботу щодо розширення міжнародної активності аспірантів (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2020/08/Granty-ta-stypendiyi.pdf>; <https://pgasa.dp.ua/nc/evropejskij-tsent/>). Аспіранти мають можливість брати участь в міжнародних конференціях, які проводяться іншими закладами, установами і організаціями (як на території України, так і за кордоном). З метою підвищення рівня наукових досліджень в Академії, зростання публікаційної активності та стимулювання аспірантів до публікації їхніх результатів у провідних наукових виданнях, що індексуються в міжнародних наукометричних базах даних Scopus та Web of Science, передбачене їх преміювання згідно з Положенням ПП 1-26.03:2019 (<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/Polozhennya-pro-premiyuvannya-pratsivnyukiv-i-zdobuvachiv-vyshhoyi-osvity.pdf>). Зазначені можливості позитивно відобразилася на публікаційній активності здобувачів (відомості про аспірантів надаються окремим додатком до цього звіту). Серед основних міжнародних освітніх проєктів Академії є співробітництво з Університетом дистанційної освіти м. Хаген (Німеччина), Інститутом психології ім. Курта Левіна (Німеччина), Європейським учбовим центром університету м. Лінца (Австрія) в напрямку адаптації циклу дисциплін до європейської кредитнотрансфертної системи (Європейський проєкт 530197-Tempus-1-2012-1-IT-TEMPUS-JPCR «SENUD» Tempus-TacisCDJEP-24150), Міланський політехнічний університет, Кембриджський університет, університет м. Сарагоси, Ліонський національний університет (Італія, Великобританія, Франція) – Архітектура і сталий розвиток міст на основі екогуманітарних принципів та інноваційних технологій без втрати ідентичності («SENUD» європейський проєкт № 530197-TEMPUS-1-2112- IT-TEMPUS-JPCK). ЗВО підписано угоду про співробітництво з компанією Eric van Egeraat associated architects, сторони договору вивчають можливість розширення співробітництва у сфері освітніх послуг, професійних стажуваннях, майстер-класах, ательє-семінарах. ДВНЗ ПДАБА налагоджено двосторонні відносини у сфері освіти, науки, комерціалізації і трансферу технологій, спільної участі в дослідницьких проєктах, міжнародних проєктах міжуніверситетської інтеграції. Так, з метою реалізації концепції сталого розвитку разом з Бранденбурзьким технічним університетом, GIZ створено інтернет-

платформу E-learning «EcoCampus» для дистанційного навчання. У рамках співпраці з Бранденбурзьких технічним університетом (м. Котбус, Німеччина), НГУ (Дніпропетровськ), за допомогою GIZ та DAAD з грудня 2014 року ведеться активна наукова робота в області екологічного будівництва, сталого розвитку в будівництві, відновлення культурної спадщини, планування місцевості. Разом з цим необхідно відмітити, що при всіх можливостях ЗВО за ОП, що акредитується, міжнародні проекти не ведуться, тому доречно використати потенціал Академії та ОП і активізувати роботу щодо отримання аспірантами ОП грантової міжнародної підтримки та розпочати роботи у міжнародних проектах ЗВО.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

У період 2015и-2020 роки на факультеті цивільної інженерії та екології ДВНЗ ПДАБА виконувалось 13 науково-дослідних тем, у п'яти з них брала участь випускник ОП Мещерякова Ірина Вікторівна, у двох – аспірант ОП другого року навчання Железняков Єгор Олегович, і у всіх темах – науковий керівник аспіранта і випускника Беліков Анатолій Серафимович (перелік науково-дослідних тем надається окремим додатком до цього звіту). Виходячи з наведеного вище, а також беручи до уваги інформацію про публікації аспіранта і випускника ОП (надано у відомостях про аспірантів, які підкріплені окремим додатком до цього звіту) зроблено висновок, що на ОП існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Загальні етичні принципи та правила поведінки учасників освітнього процесу ДВНЗ ПДАБА, політику і процедури забезпечення дотримання академічної доброчесності в Академії встановлює «Кодекс академічної доброчесності» (<https://tinyurl.com/y2x82auy>) та «Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у ЗВО «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»» (<https://tinyurl.com/y38l4j5s>). В Академії реалізована процедура перевірки кваліфікаційних робіт на плагіат. Перевірка здійснюється за допомогою програми Unicheck (договір з ТОВ «Антиплагіат» від 15.10.2020 р. № 15/10/2020). ДВНЗ ПДАБА популяризує академічну доброчесність (https://pgasa.dp.ua/hr-2/dobrochesnist/np_documents), на вебсайті ЗВО існує вкладка «Поговоримо про плагіат», а також Академія проводить цілу низку заходів, які спрямовані на інформування учасників освітнього процесу про основні принципи і положення академічної доброчесності. В свою чергу така активна діяльність Академії сформувала в освітньому і науковому середовищі закладу сприятливу атмосферу наукового пошуку, яка базується на дотриманні положень і принципів академічної доброчесності. На сьогодні на ОП випадків порушення здобувачами вищої освіти та їх консультантами принципів і норм академічної доброчесності офіційно не зафіксовано, більш того вони постійно залучаються до заходів, що популізують процедури дотримання академічної доброчесності.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

Сильні сторони: 1. У аспірантів є можливість проведення досліджень як в лабораторіях Академії, так і в лабораторіях інших підприємств, установ і закладів. 2. ДВНЗ ПДАБА випускає журнал «Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури», який є фаховий за спеціальністю 263 (категорія Б). 3. Академія має співробітництво із значною кількістю підприємств, наукових установ та освітніх закладів, у томі числі зарубіжними. 4. На випусковій кафедрі виконується значна кількість науково-дослідних робіт, у якій безпосередньо беруть участь аспірант і випускник ОП та їх науковий керівник. 5. ЗВО сформував в своєму освітньому і науковому середовищі сприятливу атмосферу наукового пошуку, яка базується на дотриманні положень і принципів академічної доброчесності. Позитивні практики: 1. ДВНЗ ПДАБА організовує і проводить значну кількість конференцій, семінарів і круглих столів, що дає можливість аспірантам на безоплатній основі проводити апробацію отриманих ними результатів досліджень. 2. З метою підвищення рівня наукових досліджень в Академії, зростання публікаційної активності та стимулювання аспірантів до публікації їхніх результатів у провідних наукових виданнях, що індексуються в міжнародних наукометричних базах даних Scopus та Web of Science, передбачене їх преміювання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

Слабкі сторони: 1. На вебсайті Академії не має рубрики, яка концентрує інформацію про проведення конференцій, семінарів і круглих столів. Недоліки: 1. При всіх можливостях ЗВО за ОП, що акредитується, міжнародні проекти не ведуться. Рекомендації щодо удосконалення: 1. При цьому було б доцільно на вебсайті Академії у розділі «Наукова діяльність» створити рубрику «Конференції, семінари і круглі столи», що дасть змогу сконцентрувати інформацію

про проведення зазначених заходів. 2. Доречно використати потенціал Академії та ОП і активізувати роботу щодо отримання аспірантами ОП грантової міжнародної підтримки та розпочати роботи у міжнародних проєктах ЗВО. 3. Активізувати роботу щодо зовнішньої і внутрішньої академічної мобільності аспірантів і їх наукових керівників. 4. Спрямувати зусилля на отримання аспірантами грантової міжнародної підтримки.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

Оскільки, по-перше, зміст ОП відповідає науковим інтересам аспірантів і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю 243 «Цивільна безпека», по-друге, наукова діяльність аспіранта і випускника відповідає напрямам досліджень їх наукового керівника, по-третє, ДВНЗ ПДАБА забезпечує можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів та створило передумови щодо їх долучення до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, а також забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів, то встановлена відповідність критерію 10. Разом з цим для подальшого розвитку ОП необхідно збільшити обсяги ОП та розпочати діяльність з виконання міжнародних наукових робіт.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Проведений аналіз показав, що ДВНЗ ПДАБА здійснює прийом на навчання для здобуття ступеня доктора філософії за освітньо-науковою програмою «Цивільна безпека» у межах ліцензованого обсягу – 10 осіб на рік (<https://registry.edbo.gov.ua/university/43/specialities/>), але фактичні обсяги ОП значно менші, тому необхідно вжити заходів щодо стабілізації обсягів ОП, оскільки в інакшому випадку ОП не буде розвиватися. Згідно з рішенням Вченої ради Академії та наказом Міністерства освіти і науки України від 26.11.2020 р. № 1476 з назви ЗВО прибрано аббревіатуру «ДВНЗ», у цьому звіті використано назву, яка прописана в Статуті Академії на момент проходження онлайн-візиту.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	В
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	В
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	В
Критерій 6. Людські ресурси	В
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В

Критерій 9. Прозорість та публічність

В

Критерій 10. Навчання через дослідження

В

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Відомості про аспірантів.pdf</i>	D9KaQxjXm/DPw8iJ8QfTqajGB5nicAOtyx+A4DFtDq8=
Додаток	<i>Відомості про наукового керівника.pdf</i>	E/hZO1YxGSG2AYdJtkWs1NMmeF5n48ZmKiMr3GCEnDY=
Додаток	<i>Перелік науково-дослідних тем.pdf</i>	2oG8FarcyMsZu66NgJMYw6TUJEmizabwXSN/qGicptM=
Додаток	<i>Перелік ОНП та їх гарантів.pdf</i>	1hzKGSDk3jqKBImfotck8X7x6X9wrUecr+6+HBYAmLk=

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Бородіна Наталія Анатоліївна

Члени експертної групи

Туровська Галина Іванівна

Вакал Юлія Сергіївна